

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ

**КОЛЕДЖ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА «КИЇВСЬКА МУНІЦИПАЛЬНА
АКАДЕМІЯ ТАНЦЮ ІМЕНІ СЕРЖА ЛИФАРЯ»
(КМАТ ІМЕНІ СЕРЖА ЛИФАРЯ)**

УХВАЛЕНО

Рішенням Вченої ради
Коледжу хореографічного мистецтва
«КМАТ імені Сержа Лифаря»

Протокол № 5 від 30.06.2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Коледжу хореографічного
мистецтва «КМАТ імені Сержа
Лифаря»

_____ Вячеслав КОЛОМІЄЦЬ

30 червня 2025 р.

**ТЕХНІКА ВИКОНАННЯ ТА МЕТОДИКА
ВИКЛАДАННЯ ТАНЦЮ (КЛАСИЧНОГО ТА
НАРОДНО-СЦЕНІЧНОГО)**

**РОБОЧА ПРОГРАМА
освітнього компонента підготовки бакалавра**

**галузі знань 02 "КУЛЬТУРА І МИСТЕЦТВО"
спеціальності 024 "ХОРЕОГРАФІЯ"
II курс**

Київ – 2025

Обговорено та рекомендовано до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри хореографічних та мистецьких дисциплін (протокол №7 від 30.06.2025 р.).

Обговорено та рекомендовано до використання в освітньому процесі на засіданні Навчально-методичної ради КМАТ імені Сержа Лифаря (протокол № 3 від 27.06.2025 р.).

Укладачі:

Бобровник Ю.В., старший викладач кафедри хореографічних та мистецьких дисциплін, завідувач відділення народної хореографії Фахового коледжу КМАТ імені Сержа Лифаря;

Прянічніков В.В., старший викладач кафедри хореографічного та мистецьких дисциплін КМАТ імені Сержа Лифаря.

Викладачі:

Клявін Д. Р., народний артист України, доцент кафедри хореографічних та мистецьких дисциплін КМАТ імені Сержа Лифаря, голова Художньої ради КМАТ імені Сержа Лифаря, викладач-методист, викладач вищої категорії;

Бобровник Ю.В., старший викладач кафедри хореографічних та мистецьких дисциплін, завідувач відділення народної хореографії Фахового коледжу КМАТ імені Сержа Лифаря.

Техніка виконання та методика викладання танцю (класичного та народно-сценічного). Робоча програма освітнього компонента підготовки бакалавра. / укладачі: Бобровник Ю.В., Прянічніков В.В.– К.: КМАТ імені Сержа Лифаря, 2025 р. – 52 с.

© КМАТ імені Сержа Лифаря, 2025

ЗМІСТ

1. Опис освітнього компонента	4
2. Мета та завдання освітнього компонента	4
3. Програма освітнього компонента	8
4. Структура освітнього компонента	38
5. Теми практичних занять	40
6. Теми індивідуальних занять	40
7. Теми для самостійного опрацювання	41
8. Методи та форми навчання	42
9. Методи та форми контролю	42
10. Оцінювання результатів навчання	42
11. Методичне забезпечення	46
12. Рекомендована література	47
13. Контрольні питання та практичні завдання	50

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Загальна кількість кредитів 1-4 курси – 32 2-й курс - 8 кредитів	Галузь знань 02 Культура і мистецтво Спеціальність 024 Хореографія	Нормативна
		Денна форма навчання
Загальна кількість годин – 960 2-й рік навчання – 240	Перший (бакалаврський) рівень	Рік підготовки
		2-й
		Семестр
		III-IV-й
		Лекції
		12
		Практичні
		124
		Індивідуальні заняття
		8
		Самостійна робота
		96
		Вид контролю: залік III-й сем., екзамен IV-й сем.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 60% / 40%.

2. Мета та завдання освітнього компонента

Мета: оволодіння теоретико-методологічними основами викладання та принципами композиційної побудови хореографічного твору; формування комплексу фахових виконавських компетентностей та розкриття педагогічного потенціалу, необхідних для ефективної професійної діяльності майбутніх керівників та викладачів хореографічних колективів.

Основними завданнями вивчення освітнього компонента є:

- теоретично та практично засвоїти методику викладання елементів та вправ народно-сценічного танцю;
- ознайомити з етнокультурною специфікою хореографічного мистецтва народів світу;
- розвинути навички аналітичного оцінювання творчих процесів у сучасному хореографічному просторі;
- вивчити логіку побудови та закономірності опанування exercise;
- підвищити рівень виконавської культури та технічного арсеналу в межах класичної школи та народно-сценічного танцю;

- навчити алгоритмам побудови навчального заняття, адаптованого під потреби різних вікових груп;
- підготувати до практичного впровадження здобутих знань у майбутній педагогічній та керівній діяльності;
- стимулювати розвиток інтелектуального та креативного потенціалу майбутнього фахівця.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі ВО повинні:
знати:

- термінологічну базу хореографічного мистецтва та правила її застосування;
- техніку виконання та методику викладання базових елементів відповідно до етапів підготовки;
- алгоритми аналізу типових помилок та ефективні методичні прийоми їх корекції;
- структуру та послідовність частин exercise;
- композиційні принципи побудови навчальних танцювальних комбінацій;
- психолого-педагогічні засоби розвитку професійних та особистісних якостей здобувачів освіти;
- критерії музичного добору та принципи взаємодії хореографа з концертмейстером.

вміти:

- komponувати та якісно демонструвати хореографічний матеріал різного ступеня складності, адаптуючи його до можливостей конкретного колективу;
- діагностувати виконавські помилки, застосовувати дієві методичні прийоми для їх подолання та володіти культурою професійного спілкування;
- здійснювати добір музичного супроводу відповідно до його змісту та працювати в творчому тандемі з концертмейстером;
- трансформувати вивчену танцювальну лексику у цілісні хореографічні образи та розгорнуті композиційні форми.

розуміти:

- концептуальні засади класичного та народно-сценічного танцю як взаємопов'язаних складових професійної хореографічної освіти та їх роль у формуванні цілісної виконавської й педагогічної системи підготовки фахівця;
- закономірності поетапного опанування танцювальної лексики, принципи та логіку побудови навчального процесу з урахуванням вікових, фізіологічних і психолого-педагогічних особливостей здобувачів освіти;
- взаємозв'язок технічної, координаційної та виразної складових виконання хореографічних рухів, а також механізми формування виконавської майстерності;

- значення музичного оформлення як структуро-утворювального та художньо-виразного чинника уроку, принципи синхронізації музичної та рухової форм, особливості професійної взаємодії викладача з концертмейстером;
- методичні принципи побудови танцювальних комбінацій, етюдних форм і цілісних хореографічних композицій відповідно до навчальних, виховних та художніх завдань;
- специфіку стилістики, манери виконання та образно-пластичної мови класичного та народно-сценічного танцю.

Опанування освітнім компонентом сприяє формуванню наступних **компетентностей**:

Спеціальні компетентності (СК):

СК04. Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності (виконавської, викладацької, балетмейстерської та організаційної).

СК05. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків для забезпечення освітнього процесу в початкових, профільних, фахових закладах освіти.

СК06. Здатність використовувати і розробляти сучасні інноваційні та освітні технології в галузі культури і мистецтва.

СК07. Здатність використовувати інтелектуальний потенціал, професійні знання, креативний підхід до розв'язання завдань та вирішення проблем в сфері професійної діяльності.

СК12. Здатність використовувати принципи, методи та засоби педагогіки, сучасні методики організації та реалізації освітнього процесу, аналізувати його перебіг та результати в початкових, профільних, фахових закладах освіти.

СК13. Здатність використовувати традиційні та інноваційні методики для діагностування творчих, рухових (професійних) здібностей, їх розвитку відповідно до вікових, психолого-фізіологічних особливостей суб'єктів освітнього процесу.

СК14. Здатність забезпечувати високий рівень володіння танцювальними техніками, виконавськими прийомами, застосовувати їх як виражальний засіб.

СК15. Здатність застосовувати набуті виконавські навички в концертно-сценічній діяльності, підпорядковуючи їх завданням хореографічного проєкту.

Опанування освітнім компонентом сприяє наступним **результатам навчання**:

ПР09. Володіти термінологією хореографічного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПР10. Розуміти хореографію як засіб ствердження національної самосвідомості та ідентичності.

ПР12. Відшукувати необхідну інформацію, критично аналізувати і творчо переосмислювати її та застосовувати в процесі виробничої діяльності.

ПР15. Мати навички використання традиційних та інноваційних методик викладання фахових дисциплін.

ПР17. Мати навички викладання фахових дисциплін, створення необхідного методичного забезпечення і підтримки навчання здобувачів освіти.

ПР18. Знаходити оптимальні підходи до формування та розвитку творчої особистості.

ПР19. Знаходити оптимальні виконавські прийоми для втілення хореографічного образу.

ПР20. Вдосконалювати виконавські навички і прийоми в процесі підготовки та участі у фестивалях і конкурсах.

Узгодження змісту освітнього компонента з програмними результатами навчання (ПР) та спеціальними компетентностями (СК)

Розділ освітнього компонента	ПР	СК	Відображення в змісті розділу
РОЗДІЛ 5. Методика виконання та викладання базових елементів exercise	ПР09, ПР15, ПР17, ПР19	СК04, СК12, СК14	Розділ спрямований на формування системного володіння професійною термінологією, опанування методики виконання та викладання базових технічних елементів класичного й народно-сценічного танцю, розвиток виконавської точності та педагогічної послідовності в організації навчального процесу. У розділі розглядаються принципи побудови уроку народно-сценічного танцю з урахуванням міждисциплінарних зв'язків, вікових і психофізіологічних особливостей здобувачів освіти, а також роль танцю як засобу формування національної самосвідомості та творчої особистості.
РОЗДІЛ 6. Методика побудови уроку народно-сценічного танцю	ПР10, ПР15, ПР17, ПР18	СК05, СК07, СК12	Зміст розділу орієнтований на розвиток координації, технічної складності рухів, використання традиційних та інноваційних методик навчання, діагностику й розвиток рухових здібностей, удосконалення виконавських прийомів у процесі професійної підготовки.
РОЗДІЛ 7. Методика виконання та викладання координаційно-складних елементів exercise	ПР12, ПР15, ПР19, ПР20	СК06, СК07, СК13, СК14	Розділ забезпечує формування художньо-виразного виконання технічних рухів, інтеграцію техніки та образності, застосування виконавських навичок у концертно-сценічній діяльності та підпорядкування їх завданням хореографічного проекту.
РОЗДІЛ 8. Виразність виконання технічних рухів	ПР18, ПР19, ПР20	СК07, СК14, СК15	

Пояснення

Зміст освітнього компонента «Техніка виконання та методика викладання танцю (класичного та народно-сценічного)» структуровано за розділами, що відображають логіку поетапного формування виконавських, педагогічних і методичних компетентностей здобувачів освіти. Узгодження розділів із програмними результатами навчання та спеціальними компетентностями забезпечує цілісну підготовку майбутніх фахівців до виконавської, викладацької та концертно-сценічної діяльності, поєднуючи технічну майстерність, методичну обґрунтованість і художню виразність у професійній практиці.

3. Програма освітнього компонента

РОЗДІЛ 5. Методика виконання та викладання базових елементів exercise.

Тема 23. Plie. Етапи вивчення та різновиди.

Визначення, особливості вивчення та методичні зауваження при виконанні demi plié та grand plié. Послідовність вивчення та поєднання plié з іншими рухами класичного танцю.

Етапи вивчення demi plié та grand plié від початку вивчення і до заключної форми виконання.

Значення plié для успішного засвоєння розділів allegro та обертів.

Виконання вправ та танцювальних комбінацій на засвоєння техніки виконання demi plié та grand plié біля станка та на середині залу.

Практичне заняття

Мета: набуття навичок виконання еластичного присідання. Засвоєння етапів вивчення demi-plie та grand plié.

Завдання

1. Виконати demi-plie за різними етапами вивчення.
2. Виконати grand plié за різними етапами вивчення.

Завдання для самостійної роботи

1. Проаналізувати як застосування plié допомагає створити плавність рухів та переходів між ними.
2. Визначити особливості виконання demi plié та grand plié в різних позиціях ніг.
3. Відпрацювати плавність та злитність виконання demi plié та grand plié в різних позиціях ніг.

Питання для самоперевірки

1. Дайте визначення що таке plié і яке його значення в класичному танці?
2. Які етапи вивчення demi plié та grand plié?
3. Які принципи виконання demi plié та grand plié?

4. Які основні помилки при виконанні *demi plié* та *grand plié* та яким шляхом їх подолати?

Рекомендовані джерела:

Література:

Андрійчук М. О. Методика вивчення класичного танцю: метод. рек. для студ. спеціальності «Хореографія». – Л., 2016. – 26 с.

1. Ахекян Т.Л. Методика викладання класичного танцю у підготовчих групах: Навчально-методичний посібник. – К.:ДАКККіМ, 2003. 115 с.
2. Березова Г. О. Класичний танець у дитячих хореографічних колективах.- 2-ге вид. - К.: Музична Україна, 1990. -256 с.
3. Герц І.І. Класичний танець. Методика професійного розвитку танцівника: навчальний посібник. - К., 2007. – 154 с.
4. Гончаренко Ю.В. Хореографія: основи класичного танцю: навч.-метод. посіб./Ю.В. Гончаренко, О.А. Єрмакова – З., 2018.- 239с.
5. Захарчук Н. Словник хореографічних термінів СЛОВНИК Навчально-методичний посібник. – Л., 2013. – 27 с.
6. Котов В., Одерій Л. Теорія і методика класичного танцю. – С., 2021. – 58 с.
7. Цветкова Л.Ю. Методика викладання класичного танцю. Підручник.- К.: Альтерпрес, 2005.- 324с.: іл.

Тема 24. *Battements tendus*. Етапи вивчення та різновиди.

Визначення, особливості вивчення та методичні зауваження при виконанні *battements tendus* та його різновидів. Етапи вивчення *battements tendus* та його різновидів.

Різновиди *battements tendus*:

- *battement tendu passe par terre*;
- *battement tendu* з *plié* по першій та по п'ятій позиціях;
- *battement tendu pour le pied* - *battement* з опусканням п'ятки на підлогу по другій позиції чи четвертій позиції;
- *battement tendu* з *plié* по другій та четвертій позиції.

Виконання вправ та танцювальних комбінацій на засвоєння техніки виконання *battements tendus* та його різновидів біля станка та на середині залу.

Практичне заняття

Мета: набуття навичок відведення та приведення працюючої ноги шляхом ковзання по підлозі. Засвоєння етапів вивчення *battements tendus* та його різновидів.

Завдання

1. Виконати *battements tendu simple* по першій та по п'ятій позиціях.
2. Виконати *battement tendu passe par terre*.
3. Виконати *battement tendu* з *plié* по першій та по п'ятій позиціях; з *plié* по другій та четвертій позиції.
4. Виконати *battement tendu pour le pied*.

Індивідуальне заняття

Мета: індивідуальне коригування техніки виконання battement tendu та його різновидів з урахуванням анатомічних особливостей та виконавських можливостей здобувача вищої освіти.

Завдання

1. Усунути індивідуальні помилки у роботі стопи при виконанні battement tendu та його різновидів.
2. Сформувати чітке відчуття послідовності руху: опора — ковзання — витягування — повернення.
3. Досягти узгодженої роботи працюючої та опорної ноги зі стабільним положенням корпусу під час реалізації battement tendu та його різновидів.

Завдання для самостійної роботи

1. Проаналізувати методичні помилки, що найчастіше виникають при виконанні battement tendu та його різновидів. Визначити шляхи подолання недоліків виконання.
2. Скласти комбінацію з елементів battements tendus .
3. Закріпити точність виконання battement tendu та його різновидів.

Питання для самоперевірки

1. Що означає термін battement tendu?
2. У чому полягає головне технічне завдання вправи battement tendu?
3. Які етапи вивчення battement tendu?
4. Яке значення має battement tendu для успішного навчання класичного танцю?

Рекомендовані джерела:

Література:

1. Андрійчук М. О. Методика вивчення класичного танцю: метод. рек. для студ. спеціальності «Хореографія». – Л., 2016. – 26 с.
2. Ахекян Т.Л. Методика викладання класичного танцю у підготовчих групах: Навчально-методичний посібник. – К.:ДАКККіМ, 2003. 115 с.
3. Березова Г. О. Класичний танець у дитячих хореографічних колективах.- 2-ге вид. - К.: Музична Україна, 1990. -256 с.
4. Герц І.І. Класичний танець. Методика професійного розвитку танцівника: навчальний посібник. - К., 2007. – 154 с.
5. Гончаренко Ю.В. Хореографія: основи класичного танцю: навч.-метод. посіб./Ю.В. Гончаренко, О.А. Єрмакова – З., 2018.- 239с.
6. Захарчук Н. Словник хореографічних термінів СЛОВНИК Навчально-методичний посібник. – Л., 2013. – 27 с.
7. Котов В., Одерій Л. Теорія і методика класичного танцю. – С., 2021. – 58с.
8. Цветкова Л.Ю. Методика викладання класичного танцю. Підручник.- К.: Альтерпрес, 2005.- 324с.: іл.

Тема 25. Battements tendus jete. Етапи вивчення та різновиди.

Визначення, особливості вивчення та методичні зауваження при виконанні battements tendus jete та його різновидів. Етапи вивчення battements tendus jete та його різновидів.

Різновиди battements tendus jete:

- battement tendu jete pique;
- battement tendu jete balancoire.

Виконання вправ та танцювальних комбінацій на засвоєння техніки виконання battements tendus jete та його різновидів біля станка та на середині залу.

Практичне заняття

Мета: набуття навичок виконання активного відкриття ноги на висоту 45*. Засвоєння етапів вивчення battements tendus jete та його різновидів.

Завдання

1. Виконати battement tendu jete.
2. Виконати battement tendu jete pique.
3. Виконати battement tendu jete balancoire.

Завдання для самостійної роботи

1. Проаналізувати методичні помилки, що найчастіше виникають при виконанні battement tendu jete та його різновидів. Визначити шляхи подолання недоліків виконання.
2. Скласти комбінацію з елементів battements tendus jete.
3. Досягти методично грамотного виконання battement tendu jete та його різновидів.

Питання для самоперевірки

1. Що означає термін battement tendu jete?
2. Яка головна особливість технічного виконання battement tendu jete та його різновидів?
3. Які етапи вивчення battement tendu jete?
4. Які різновиди battements tendus jete?
5. Як змінюється техніка виконання в залежності від року навчання?

Рекомендовані джерела:

Література:

1. Андрійчук М. О. Методика вивчення класичного танцю: метод. рек. для студ. спеціальності «Хореографія». – Л., 2016. – 26 с.
2. Ахекян Т.Л. Методика викладання класичного танцю у підготовчих групах: Навчально-методичний посібник. – К.:ДАКККіМ, 2003. 115 с.
3. Березова Г. О. Класичний танець у дитячих хореографічних колективах.- 2-ге вид. - К.: Музична Україна, 1990. -256 с.
4. Герц І.І. Класичний танець. Методика професійного розвитку танцівника: навчальний посібник. - К., 2007. – 154 с.
5. Гончаренко Ю.В. Хореографія: основи класичного танцю: навч.-метод. посіб./Ю.В. Гончаренко, О.А. Єрмакова – З., 2018.- 239с.

6. Захарчук Н. Словник хореографічних термінів СЛОВНИК Навчально-методичний посібник. – Л., 2013. – 27 с.
7. Котов В., Одерій Л. Теорія і методика класичного танцю. – С., 2021. – 58с.
8. Цветкова Л.Ю. Методика викладання класичного танцю. Підручник.- К.: Альтерпрес, 2005.- 324с.: іл.

Тема 26. Grand battement jete. Етапи вивчення та різновиди.

Визначення, особливості вивчення та методичні зауваження при виконанні grand battement jete та його різновидів. Етапи вивчення grand battement jete та його різновидів.

Різновиди grand battement jete:

- grand battement jete pointe;
- grand battement jete developpe;
- grand battement jete passe;
- grand battement jete balancoire.

Виконання вправ та танцювальних комбінацій на засвоєння техніки виконання grand battement jete та його різновидів біля станка та на середині залу.

Практичне заняття

Мета: набуття навичок легкого великого кидка ноги на 90*, з стриманим опусканням у вихідну позицію. Засвоєння етапів вивчення grand battement jete та його різновидів.

Завдання

1. Виконати grand battement jete.
2. Виконати grand battement jete pointe.
3. Виконання grand battement jete passe.
4. Виконання grand battement jete developpe.
5. Виконання grand battement jete balancoire.

Завдання для самостійної роботи

1. Проаналізувати методичні помилки, що найчастіше виникають при виконанні grand battement jete та його різновидів. Визначити шляхи подолання недоліків виконання.
2. Скласти комбінацію з елементів grand battement jete.
3. Розвинути легкість виконання grand battement jete та його різновидів.

Питання для самоперевірки

1. Що означає термін grand battement jete?
2. Яка головна особливість технічного виконання grand battement jete та його різновидів?
3. Які етапи вивчення grand battement jete?
4. Які різновиди grand battement jete?
5. Як grand battement jete допомагає у підготовці до вивчення стрибків?

Рекомендовані джерела:

Література:

1. Андрійчук М. О. Методика вивчення класичного танцю: метод. рек. для студ. спеціальності «Хореографія». – Л., 2016. – 26 с.
2. Ахекян Т.Л. Методика викладання класичного танцю у підготовчих групах: Навчально-методичний посібник. – К.:ДАКККіМ, 2003. 115 с.
3. Березова Г. О. Класичний танець у дитячих хореографічних колективах. - 2-ге вид. - К.: Музична Україна, 1990. -256 с.
4. Герц І.І. Класичний танець. Методика професійного розвитку танцівника: навчальний посібник. - К., 2007. – 154 с.
5. Гончаренко Ю.В. Хореографія: основи класичного танцю: навч.-метод. посіб./Ю.В. Гончаренко, О.А. Єрмакова – З., 2018.- 239с.
6. Захарчук Н. Словник хореографічних термінів СЛОВНИК Навчально-методичний посібник. – Л., 2013. – 27 с.
7. Котов В., Одерій Л. Теорія і методика класичного танцю. – С., 2021. – 58с.
8. Цветкова Л.Ю. Методика викладання класичного танцю. Підручник.- К.: Альтерпрес, 2005.- 324с.: іл.

Тема 27. Battment releve lent. Етапи вивчення та різновиди.

Визначення, особливості вивчення та методичні зауваження при виконанні battment releve lent та його різновидів. Етапи вивчення battment releve lent та його різновидів.

Різновиди battment releve lent:

- battment releve lent на 45*;
- battment releve lent на 90*;
- battment releve lent на plié та з plié-releve.

Виконання вправ та танцювальних комбінацій на засвоєння техніки виконання grand battement jete та його різновидів біля станка та на середині залу.

Практичне заняття

Мета: набуття навичок плавного підйому та утримання ноги на заданій висоті. Засвоєння етапів вивчення battment releve lent та його різновидів.

Завдання

1. Виконати battment releve lent на 45*;
2. Виконати battment releve lent на 90*;
3. Виконати battment releve lent на plié та з plié-releve.

Завдання для самостійної роботи

1. Проаналізувати методичні помилки, що найчастіше виникають при виконанні battment releve lent та його різновидів. Визначити шляхи подолання недоліків виконання.
2. Скласти комбінацію з елементів battment releve lent.
3. Відпрацювати плавність та злитність виконання battment releve lent та його різновидів.

Питання для самоперевірки

1. Що означає термін *battment releve lent*?
2. Яка головна особливість технічного виконання *battment releve lent* та його різновидів?
3. Які етапи вивчення *battment releve lent*?
4. Які різновиди *battment releve lent*?
5. Яке значення *battment releve lent* в опануванні технічно-складних елементів розділів «*Adagio*» та «*Allegro*»?

Рекомендовані джерела:

Література:

1. Андрійчук М. О. Методика вивчення класичного танцю: метод. рек. для студ. спеціальності «Хореографія». – Л., 2016. – 26 с.
2. Ахекян Т.Л. Методика викладання класичного танцю у підготовчих групах: Навчально-методичний посібник. – К.:ДАКККиМ, 2003. 115 с.
3. Березова Г. О. Класичний танець у дитячих хореографічних колективах. - 2-ге вид. - К.: Музична Україна, 1990. -256 с.
4. Герц І.І. Класичний танець. Методика професійного розвитку танцівника: навчальний посібник. - К., 2007. – 154 с.
5. Гончаренко Ю.В. Хореографія: основи класичного танцю: навч.-метод. посіб./Ю.В. Гончаренко, О.А. Єрмакова – З., 2018.- 239с.
6. Захарчук Н. Словник хореографічних термінів СЛОВНИК Навчально-методичний посібник. – Л., 2013. – 27 с.
7. Котов В., Одерій Л. Теорія і методика класичного танцю. – С., 2021. – 58с.
8. Цветкова Л.Ю. Методика викладання класичного танцю. Підручник.- К.: Альтерпрес, 2005.- 324с.: іл.

Тема 28. Rond de jambe par terre. Етапи вивчення та різновиди.

Визначення, особливості вивчення та методичні зауваження при виконанні *rond de jambe par terre* та його різновидів . Етапи вивчення *rond de jambe par terre* та його різновидів.

Поняття *en dehors* та *en dedans*.

Різновиди *rond de jambe par terre*:

- *rond de jambe par terre en dehors* та *en dedans* на *plié*;
- *rond de jambe par terre en dehors* та *en dedans* з *plié*.

Виконання вправ та танцювальних комбінацій на засвоєння техніки виконання *rond de jambe par terre* та його різновидів біля станка та на середині залу.

Практичне заняття

Мета: набуття навичок безперервного руху ноги по коли. Засвоєння етапів вивчення *rond de jambe par terre* та його різновидів.

Завдання

1. Виконати *rond de jambe par terre en dehors* та *en dedans*.
2. Виконати *rond de jambe par terre en dehors* та *en dedans* на *plié* та з *plié*.

Індивідуальне заняття

Мета: корекція індивідуальних технічних недоліків виконання rond de jambe par terre та його різновидів.

Завдання

1. Досягти збереження виворотності при виконанні rond de jambe par terre та його різновидів.
2. Відпрацювати плавність та безперервність руху ноги під час опанування техніки rond de jambe par terre та його різновидів.

Завдання для самостійної роботи

1. Проаналізувати методичні помилки, що найчастіше виникають при виконанні rond de jambe par terre та його різновидів. Визначити шляхи подолання недоліків виконання.
2. Скласти комбінацію з елементів rond de jambe par terre.
3. Досягти правильної амплітуди руху при виконанні rond de jambe par terre та його різновидів.

Питання для самоперевірки

1. Що означає термін rond de jambe par terre?
2. Яка головна особливість технічного виконання rond de jambe par terre та його різновидів?
3. Які етапи вивчення rond de jambe par terre?
4. Які різновиди rond de jambe par terre?
5. Яка роль rond de jambe par terre в розвитку координації?

Рекомендовані джерела:

Література:

1. Андрійчук М. О. Методика вивчення класичного танцю: метод. рек. для студ. спеціальності «Хореографія». – Л., 2016. – 26 с.
2. Ахекян Т.Л. Методика викладання класичного танцю у підготовчих групах: Навчально-методичний посібник. – К.:ДАКККіМ, 2003. 115 с.
3. Березова Г. О. Класичний танець у дитячих хореографічних колективах.- 2-ге вид. - К.: Музична Україна, 1990. -256 с.
4. Герц І.І. Класичний танець. Методика професійного розвитку танцівника: навчальний посібник. - К., 2007. – 154 с.
5. Гончаренко Ю.В. Хореографія: основи класичного танцю: навч.-метод. посіб./Ю.В. Гончаренко, О.А. Єрмакова – З., 2018.- 239с.
6. Захарчук Н. Словник хореографічних термінів ЛОВНИК Навчально-методичний посібник. – Л., 2013. – 27 с.
7. Котов В., Одерій Л. Теорія і методика класичного танцю. – С., 2021. – 58с.
8. Цветкова Л.Ю. Методика викладання класичного танцю. Підручник.- К.: Альтерпрес, 2005.- 324с.: іл.

РОЗДІЛ 6. Методика побудови уроку народно-сценічного танцю.

Тема 29. Структурованість уроку та методика викладання в хореографічних колективах різноманітного спрямування.

Незалежно від спрямування, класична структура уроку народно-сценічного танцю базується на логіці поступового розігріву та нарощування технічної складності. Має три основних етапи – підготовчий, основний (exercise і практика) та заключний. Методика викладання в хореографічних колективах різноманітного спрямування адаптуються під мету та склад учасників: професійні, дитячі та аматорські колективи.

Практичне заняття

Мета: опанування системними знаннями про побудову класичного уроку народно-сценічного танцю та методику його адаптації до специфіки хореографічних колективів різного спрямування.

Завдання

1. Засвоїти структурованість уроку.
2. Сформувати навички трансформації навчального матеріалу залежно від цільової аудиторії.

Завдання для самостійної роботи

1. Проаналізувати методичні підходи до організації творчого процесу в хореографічних колективах різного спрямування.
2. Скласти порівняльний аналіз плану уроку для двох колективів різного спрямування.
3. Специфічні методи та прийоми, які використовують при викладанні в колективах будь-якого спрямування.

Питання для самоперевірки

1. Що означає метод «від простого до складного»?
2. Які акценти ставляться в професійних, дитячих та аматорських колективах?
3. Якій має спільний фундамент методика викладання народно-сценічного танцю в різних хореографічних колективах, а в чому відрізняється?

Рекомендовані джерела:

Література:

1. Володько В. Ф. Методика викладання народно-сценічного танцю: Навчально-методичний посібник. Вид. 2-е, переробл. / В.Ф. Володько. – К.: ДАКККиМ, 2007. – 306 с. PDF
2. Дяченко Н. О. Педагогічні задачі у професійній підготовці майбутніх викладачів : навч. посібник – Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. – 84с.
3. Зубатов С. Стиль викладання в хореографії. Київ : Ліра-К, 2019. 92с.
4. Камін В. О. Народно-сценічний танець: груповий розподіл вправ біля станка / В. О. Камін. – Київ : ДАКККиМ, 2008. – 151 с. URL: <https://studfile.net/preview/10035443/>

5. Культурні домінанти XXI століття: мистецька освіта : зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф. / упор. С. В. Шалапа. Київ, 30 вересня 2022 р. Київ : НАКККиМ, 2022. 226 с. PDF
6. Особливості роботи хореографа в сучасному соціокультурному просторі : зб. матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції, Київ, 20–21 травня 2020 р. Київ : НАКККиМ, 2020. 216 с. PDF
7. Особливості роботи хореографа в сучасному соціокультурному просторі : матер. VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 01–02 червня 2023 р.). Київ : НАКККиМ, 2023. 219 с. PDF
8. Особливості роботи хореографа в сучасному соціокультурному просторі : матер. X Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 05–06 червня 2025 р.). Київ : НАКККиМ, 2025. 141 с. PDF

Тема 30. Exercise біля станка та комплекс вправ на середині зали (другий рівень).

На другому рівні навчання вправи стають складнішими за рахунок поєднання рухів, прискорення темпу, додавання поворотів та активнішої роботи корпусу. Вправи біля станка виконуються з більшою амплітудою та обов'язковим використанням *épaulement* (поворотів голови та плечей). На середині залу основна увага приділяється координації, стійкості без підтримки та розвитку національного характеру.

Практичне заняття

Мета: перехід від базового засвоєння елементів до формування професійної техніки, витривалості та стилістичної точності виконання.

Завдання

1. Опанувати ускладнені рухи біля станка.
2. Розуміти техніку виконання та методiku викладання рухів другого рівня.
3. Використання складних музичних розмірів та елементи взаємодії в роботі на середині залу.

Індивідуальне заняття

Мета: допомогти здобувачу вдосконалити техніку виконання елементів народно-сценічного танцю враховуючи його психофізичні можливості.

Завдання

1. Закріпити навички виконання ускладнених рухів біля станка.
2. Сформувати артистизм, відчуття ритму та розуміння стилістики танців різних народів.

Завдання для самостійної роботи

1. Відпрацювати ускладнені рухи біля станка.
2. Приділити увагу координації та манері виконання.
3. Напрацьовувати рівновагу на середині залу під час виконання обертів.

Питання для самоперевірки

1. Що впливає на технічне вдосконалення?
2. Які методичні особливості другого рівня?
3. Які можуть виникати складності з ритмічними малюнками?

Рекомендовані джерела:

Література:

1. Володько В. Ф. Методика викладання народно-сценічного танцю: Навчально-методичний посібник. Вид. 2-е, переробл. / В.Ф. Володько. – К.: ДАКККиМ, 2007. – 306 с. PDF
2. Дяченко Н. О. Педагогічні задачі у професійній підготовці майбутніх викладачів : навч. посібник – Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. – 84с.
3. Зайцев Є.В., Колесниченко Ю.В. Основи народно-сценічного танцю. Навч. посібник для вищих навч. закладів культури і мистецтв I-IV рівня акредитації/Вид. друге, доопрацьоване і доповнене/— Вінниця: НОВА КНИГА, 2007. – 416с.
4. Камін В. О. Народно-сценічний танець: груповий розподіл вправ біля станка / В. О. Камін. – Київ : ДАКККиМ, 2008. – 151 с. URL: <https://studfile.net/preview/10035443/>
5. Культурні домінанти XXI століття: мистецька освіта : зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф. / упор. С. В. Шалапа. Київ, 30 вересня 2022 р. Київ : НАКККиМ, 2022. 226 с. PDF
6. Наталія Савастру, Юлія Бобровник, Володимир Прянічніков. Музика і танець в епоху цифрових технологій: трансформація сценічного мистецтва. / Актуальні питання гуманітарних наук: [редактори-упорядники М. Пантук, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]. – Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2025. – Вип. 86. Том 3. - С. 73-78. DOI: 10.24919/2308-4863/86-3-10
7. Особливості роботи хореографа в сучасному соціокультурному просторі : матер. VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 01–02 червня 2023 р.). Київ : НАКККиМ, 2023. 219 с. PDF

Тема 31. Техніка виконання та методика викладання рухів технічної майстерності.

Вивчення техніки виконання та методики викладання рухів технічної майстерності (трюків) у народно-сценічному танці спрямовані на досягнення найвищого рівня виконавської культури та професійної підготовки педагога-хореографа. Технічні рухи об'єднуються в цілу систему, яка допомагає класифікувати величезну кількість кроків, стрибків та обертів залежно від їхньої складності, характеру та механіки виконання. Основні групи:

- Елементи біля станка, як основа техніки;
- Танцювальні кроки;
- Оберти (техніка, різновиди та методика);
- Вистукування (технічні та методичні складові);
- Стрибки та підскоки;
- Трюкова техніка (жіноча та чоловіча).

Практичне заняття

Мета: формування теоретичних знань та практичних навичок для виконання складних технічних елементів.

Завдання

1. Розуміти механіку руху та їх класифікацію.
2. Розвиток ритмічної точності та віртуозності.
3. Знати методичні підходи та розуміти безпеку виконання.

Індивідуальне заняття

Мета: оволодіти методикою розкладання складних технічних рухів на прості складові для ефективного навчання та безпечного виконання трюкових елементів.

Завдання

1. Розібрати фази виконання обертів та стрибків (підготовка, поштовх, фіксація, приземлення).
2. Відпрацювати координаційну слаженість у чоловічих та жіночих трюкових елементах.
3. Навчитися виявляти і виправляти типові помилки (завал корпусу, «м'яка» стопа, відсутність фокусу погляду).

Завдання для самостійної роботи

1. Попрацювати над групою вправ для розвитку м'язів, що необхідні при виконанні стрибків та обертів.
2. Проаналізувати відеозапис технічних рухів, що вже вивчили, зрозуміти правильність виконання та недоліки, зробити висновки та вдосконалити.
3. Відпрацювати координацію та стійкість під час виконання обертів.

Питання для самоперевірки

1. Чому вивчення будь-якого технічного елемента починається біля станка?
2. Яка різниця між технікою виконання «голубців» у чоловічому та жіночому танці?
3. «Форс» – яку роль у ньому відіграють руки та погляд?

Рекомендовані джерела:

Література:

1. Володько В. Ф. Методика викладання народно-сценічного танцю: Навчально-методичний посібник. Вид. 2-е, переробл. / В.Ф. Володько. – К.: ДАКККиМ, 2007. – 306 с. PDF
2. Дяченко Н. О. Педагогічні задачі у професійній підготовці майбутніх викладачів : навч. посібник – Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. – 84с.
3. Зайцев Є.В., Колесниченко Ю.В. Основи народно-сценічного танцю. Навч. посібник для вищих навч. закладів культури і мистецтв I-IV рівня акредитації/Вид. друге, доопрацьоване і доповнене/— Вінниця: НОВА КНИГА, 2007. – 416с.

4. Камін В. О. Народно-сценічний танець: груповий розподіл вправ біля станка / В. О. Камін. – Київ : ДАКККиМ, 2008. – 151 с. URL: <https://studfile.net/preview/10035443/>
5. Культурні домінанти XXI століття: мистецька освіта : зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф. / упор. С. В. Шалапа. Київ, 30 вересня 2022 р. Київ : НАКККиМ, 2022. 226 с. PDF
6. Особливості роботи хореографа в сучасному соціокультурному просторі : матер. VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 01–02 червня 2023 р.). Київ : НАКККиМ, 2023. 219 с. PDF

Тема 32. Елементи рухів та комбінацій в характері танцю Угорщини.

Угорська хореографія – це унікальне поєднання аристократизму та селянської експресії. Саме цей контраст робить її однією з найцікавіших для вивчення в курсі народно-сценічного танцю.

Характер і манера виконання чоловічого та жіночого танців. Опанування основних елементів лексики – ходи, синкоповані удари, ключі.

Практичне заняття

Мета: опанувати термінологію угорського танцю, вивчити техніку виконання базових елементів, робота з синкопами.

Завдання

1. Вивчити рухи та комбінації в характері танцю Угорщини.
2. Відпрацювати оберти в парі.
3. Робота над синкопованими рухами та координацією.

Завдання для самостійної роботи

1. Опрацювати вивчені танцювальні елементи.
2. Відпрацюйте ритмічний малюнок хлопавок.
3. Переглянути відеозапис, порівняти академічне та народне виконання угорського танцю.
4. Відпрацювати координацію та стійкість під час виконання обертів.

Питання для самоперевірки

1. Назвіть головний ритмічний елемент угорського танцю?
2. Чим відрізняється угорський «ключ» від українського?
3. Яке положення рук є типовим для жіночого Чардашу в парі?

Рекомендовані джерела:

Література:

1. Володько В. Ф. Методика викладання народно-сценічного танцю: Навчально-методичний посібник. Вид. 2-е, переробл. / В.Ф. Володько. – К.: ДАКККиМ, 2007. – 306 с. PDF
2. Дяченко Н. О. Педагогічні задачі у професійній підготовці майбутніх викладачів : навч. посібник – Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. – 84с.
3. Зайцев Є.В., Колесниченко Ю.В. Основи народно-сценічного танцю. Навч. посібник для вищих навч. закладів культури і мистецтв I-IV рівня

акредитації/Вид. друге, доопрацьоване і доповнене/— Вінниця: НОВА КНИГА, 2007. – 416с.

4. Камін В. О. Народно-сценічний танець: груповий розподіл вправ біля станка / В. О. Камін. – Київ : ДАКККиМ, 2008. – 151 с. URL: <https://studfile.net/preview/10035443/>
5. Культурні домінанти XXI століття: мистецька освіта : зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф. / упор. С. В. Шалапа. Київ, 30 вересня 2022 р. Київ : НАКККиМ, 2022. 226 с. PDF
6. Особливості роботи хореографа в сучасному соціокультурному просторі : матер. VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 01–02 червня 2023 р.). Київ : НАКККиМ, 2023. 219 с. PDF

Internet-ресурси:

7. Чардаш з балету «Коппелія»
<https://www.youtube.com/watch?v=RT1A42TL8BU>
8. Alma és Gábor - Tyukodi csárdás és friss
https://www.youtube.com/watch?v=W_RpjnZt2GM&list=RDW_RpjnZt2GM&start_radio=1
9. Ciro Tamayo&Vanessa Fleita-Czardas Coppelia Act I
<https://www.youtube.com/watch?v=P5gvJ9wSQ-o>
10. Veryovka - Угорський танець «Лампош чардаш».
https://www.youtube.com/watch?v=xohiZoD94OQ&list=RDxohiZoD94OQ&start_radio=1
11. Magyar Állami Népi Együttes – Szatmári
https://www.youtube.com/watch?v=6Vk3F871GDg&list=RDEMXgIq4ducPkQvekQqxc2XcQ&start_radio=1&rv=Dyps_3nDCTE

Тема 33. Особливості польських народних танців.

Унікальне поєднання шляхетної величі, військової виправки та селянського темпераменту. Польща подарувала світу п'ять національних танців, які стали основою багатьох балетних та оперних постановок.

Ознайомлення з ключовими особливостями техніки, стилю та методики виконання.

Практичне заняття

Мета: розуміти стилістичні особливості та відмінності серед п'яти національних танців Польщі; опанувати танцювальні елементи та манеру виконання.

Завдання

1. Опанувати основні танцювальні елементи танців Польщі.
2. Робота над поставою та манерою виконання.
3. Відпрацювати технічно складні рухи.

Завдання для самостійної роботи

1. Практичний тренінг – домогтися чіткого удару підборів при виконанні голубців з координацією корпусу.
2. Відпрацювати виконання основних технічних рухів.
3. Переглянути відеозапис та попрацювати над манерою виконання – корпус, погляд, контрастність.

Питання для самоперевірки

1. Чим відрізняється техніка виконання «голубця» у польській манері від подібних ударів в українському танці?
2. На яку долю музичного такту зазвичай припадає акцентований притуп у Краков'яку?
3. Які спільні та відмінні риси між польською Мазуркою та угорським Чардашем.

Рекомендовані джерела:

Література:

1. Володько В. Ф. Методика викладання народно-сценічного танцю: Навчально-методичний посібник. Вид. 2-е, переробл. / В.Ф. Володько. – К.: ДАКККиМ, 2007. – 306 с. PDF
2. Дяченко Н. О. Педагогічні задачі у професійній підготовці майбутніх викладачів : навч. посібник – Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. – 84с.
3. Зайцев Є.В., Колесниченко Ю.В. Основи народно-сценічного танцю. Навч. посібник для вищих навч. закладів культури і мистецтв I-IV рівня акредитації/Вид. друге, доопрацьоване і доповнене/— Вінниця: НОВА КНИГА, 2007. – 416с.
4. Камін В. О. Народно-сценічний танець: груповий розподіл вправ біля станка / В. О. Камін. – Київ : ДАКККиМ, 2008. – 151 с. URL: <https://studfile.net/preview/10035443/>
5. Культурні домінанти XXI століття: мистецька освіта : зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф. / упор. С. В. Шалапа. Київ, 30 вересня 2022 р. Київ : НАКККиМ, 2022. 226 с. PDF
6. Особливості роботи хореографа в сучасному соціокультурному просторі : матер. VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 01–02 червня 2023 р.). Київ : НАКККиМ, 2023. 219 с. PDF

Internet-ресурси:

7. "Мазурка" Польський ансамбль пісні і танцю "Мазовше" <https://www.youtube.com/watch?v=NVS0QdR4nQQ>
8. Coppélia: Mazurka (extract) | English National Ballet <https://www.youtube.com/watch?v=ptI-z3OPWB8>
9. Kujawiak oberek <https://www.youtube.com/watch?v=gqPTuZvJZi4>
10. Koncert Mazowsze (Gala LOT) – Krakowiak <https://www.youtube.com/watch?v=XmUOQV0tf9U>

Тема 34. Розвиток технічної майстерності.

Розуміння важливості системності та знання класифікації допомагає більш ґрунтовному підходу до методичного розуміння та технічного виконання будь-якого танцювального елементу. Рухи можна класифікувати за такими групами, як обертова, стрибова, силова та ритміко-ударна.

Практичне заняття

Мета: сформувати систему знань про класифікацію трюкових елементів, їхню анатомічну будову та механіку виконання.

Завдання

1. Розуміти системність та класифікацію рухів.
2. Опанувати алгоритм викладання складних рухів.
3. Навчитися методам запобігання травматизму.

Завдання для самостійної роботи

1. Обрати один трюк та розписати фази його виконання.
2. Переглянути відеозапис та записати 3 технічні помилки, які частіше зустрічаються.
3. Відпрацювати вивчені технічні елементи.

Питання для самоперевірки

1. За якими ознаками класифікують технічні рухи в народному танці?
2. Чому не можна переходити до вивчення трюку на середині залу, оминаючи exercise біля станка?
3. У чому полягає різниця між «показом» трюку та його «методичним розбором»?

Рекомендовані джерела:

Література:

1. Володько В. Ф. Методика викладання народно-сценічного танцю: Навчально-методичний посібник. Вид. 2-е, переробл. / В.Ф. Володько. – К.: ДАКККіМ, 2007. – 306 с. PDF
2. Дяченко Н. О. Педагогічні задачі у професійній підготовці майбутніх викладачів : навч. посібник – Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. – 84с.
3. Зайцев Є.В., Колесниченко Ю.В. Основи народно-сценічного танцю. Навч. посібник для вищих навч. закладів культури і мистецтв I-IV рівня акредитації/Вид. друге, доопрацьоване і доповнене/— Вінниця: НОВА КНИГА, 2007. – 416с.
4. Камін В. О. Народно-сценічний танець: груповий розподіл вправ біля станка / В. О. Камін. – Київ : ДАКККіМ, 2008. – 151 с. URL: <https://studfile.net/preview/10035443/>
5. Морозов А. І. Віртуозні рухи як феномен народного хореографічного мистецтва. Молодий вчений. 2017. № 8 (48). С. 60–63. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/8/15.pdf>
6. Морозов А. І. До проблеми вивчення чоловічих віртуозних рухів в українському народно-сценічному танці. Мистецтвознавчі записки. 2014. Вип. 26. С. 309–316. PDF

7. Особливості роботи хореографа в сучасному соціокультурному просторі : матер. VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 01–02 червня 2023 р.). Київ : НАКККиМ, 2023. 219 с. PDF

РОЗДІЛ 7. Методика виконання та викладання координаційно-складних елементів exercise.

Тема 35. Battements fondu. Етапи вивчення та різновиди.

Визначення, особливості вивчення та методичні зауваження при виконанні battements fondu та його різновидів. Етапи вивчення battements fondu та його різновидів.

Різновиди battements fondu:

- battements fondu пальцями в підлогу;
- battements fondu на 45*;
- battements double fondu.

Виконання вправ та танцювальних комбінацій на засвоєння техніки виконання battements fondu та його різновидів біля станка та на середині залу.

Практичне заняття

Мета: набуття навичок координації, при одночасній роботі двох ніг. Засвоєння етапів вивчення battements fondu та його різновидів.

Завдання

1. Засвоїти положення sur le cou-de-pied(умовне зпереду та позаду).
2. Виконати battements fondu пальцями в підлогу та на 45*.
3. Виконати battements double fondu.

Завдання для самостійної роботи

1. Проаналізувати методичні помилки, що найчастіше виникають при виконанні battements fondu та його різновидів. Визначити шляхи усунення недоліків виконання.
2. Скласти комбінацію з елементів battements fondu.
3. Відпрацювати одночасне згинання та витягування двох ніг при виконанні battements fondu та його різновидів.

Питання для самоперевірки

1. Що означає термін battements fondu?
2. Яка головна особливість технічного виконання battements fondu та його різновидів?
3. Які етапи вивчення battements fondu?
4. Які різновиди battements fondu?
5. Яке значення battements fondu в опануванні координації рухів?

Рекомендовані джерела:

Література:

1. Андрійчук М. О. Методика вивчення класичного танцю: метод. рек. для студ. спеціальності «Хореографія». – Л., 2016. – 26 с.
2. Ахекян Т.Л. Значення рук в класичному танці. Методичні рекомендації. – К., 2001.
3. Ахекян Т.Л. Методика викладання класичного танцю у підготовчих групах: Навчально-методичний посібник. – К.:ДАКККиМ, 2003. 115 с.
4. Березова Г. О. Класичний танець у дитячих хореографічних колективах. - 2-ге вид. - К.: Музична Україна, 1990. -256 с.
5. Герц І.І. Класичний танець. Методика професійного розвитку танцівника: навчальний посібник. - К., 2007. – 154 с.
6. Голдріч О. Хореографія. Основи хореографічного мистецтва. Основи композиції танцю. - Л.. 2003. – 160 с.
7. Гончаренко Ю.В. Хореографія: основи класичного танцю: навч.-метод. посіб./Ю.В. Гончаренко, О.А. Єрмакова – З., 2018.- 239с.
8. Захарчук Н. Словник хореографічних термінів СЛОВНИК Навчально-методичний посібник. – Л., 2013. – 27 с.
9. Котов В., Одерій Л. Теорія і методика класичного танцю. – С., 2021. – 58 с.
- 10.Цветкова Л.Ю. Методика викладання класичного танцю. Підручник.- К.: Альтерпрес, 2005.- 324с.: іл.

Тема 36. Battement frappe. Етапи вивчення та різновиди.

Визначення, особливості вивчення та методичні зауваження при виконанні battement frappe та його різновидів. Етапи вивчення battements frappe та його різновидів.

Різновиди battements frappe:

- battements frappe пальцями в підлогу;
- battements на 30*;
- battements double frappe.

Виконання вправ та танцювальних комбінацій на засвоєння техніки виконання battements frappe та його різновидів біля станка та на середині залу.

Практичне заняття

Мета: набуття навичок роботи нижньої частини ноги при нерухомій верхній. Засвоєння етапів вивчення battements frappe та його різновидів.

Завдання

1. Засвоїти основне положення sur le cou-de-pied
2. Виконати battements frappe пальцями в підлогу та на 30*.

Завдання для самостійної роботи

1. Проаналізувати методичні помилки, що найчастіше виникають при виконанні battements frappe та його різновидів. Визначити шляхи усунення недоліків виконання.
2. Скласти комбінацію з елементів battements frappe.

3. Розвинути чіткість виконання battements frappe та його різновидів.

Питання для самоперевірки

1. Що означає термін battements frappe?
2. Яка головна особливість технічного виконання battements frappe та його різновидів?
3. Які етапи вивчення battements frappe?
4. Які різновиди battements frappe?
5. Яке головне завдання вправи battements frappe в exercise?

Рекомендовані джерела:

Література:

1. Андрійчук М. О. Методика вивчення класичного танцю: метод. рек. для студ. спеціальності «Хореографія». – Л., 2016. – 26 с.
2. Ахекян Т.Л. Методика викладання класичного танцю у підготовчих групах: Навчально-методичний посібник. – К.:ДАКККиМ, 2003. 115 с.
3. Березова Г. О. Класичний танець у дитячих хореографічних колективах. - 2-ге вид. - К.: Музична Україна, 1990. -256 с.
4. Герц І.І. Класичний танець. Методика професійного розвитку танцівника: навчальний посібник. - К., 2007. – 154 с.
5. Голдріч О. Хореографія. Основи хореографічного мистецтва. Основи композиції танцю. - Л., 2003. – 160 с.
6. Гончаренко Ю.В. Хореографія: основи класичного танцю: навч.-метод. посіб./Ю.В. Гончаренко, О.А. Єрмакова – З., 2018.- 239с.
7. Захарчук Н. Словник хореографічних термінів СЛОВНИК Навчально-методичний посібник. – Л., 2013. – 27 с.
8. Котов В., Одерій Л. Теорія і методика класичного танцю. – С., 2021. – 58 с.
9. Цветкова Л.Ю. Методика викладання класичного танцю. Підручник.- К.: Альтерпрес, 2005.- 324с.: іл.

Тема 37. Petit battment sur le cou-de-pied та battment battu. Етапи вивчення та різновиди.

Визначення, особливості вивчення та методичні зауваження при виконанні petit battment sur le cou-de-pied та battment battu. Етапи вивчення petit battment sur le cou-de-pied та battment battu..

Виконання вправ та танцювальних комбінацій на засвоєння техніки виконання petit battment sur le cou-de-pied та battment battu біля станка та на середині залу.

Практичне заняття

Мета: набуття навичок швидкої та чіткої зміни положення sur le cou-de-pied. Засвоєння етапів вивчення petit battment sur le cou-de-pied.

Завдання

1. Виконати комбінацію petit battment sur le cou-de-pied.

2. Виконати комбінацію double frappe.
3. Виконати battement battu.

Завдання для самостійної роботи

1. Проаналізувати методичні помилки, що найчастіше виникають при виконанні petit battment sur le cou-de-pied та battment battu. Визначити шляхи усунення недоліків виконання.
2. Скласти комбінацію з елементів petit battment sur le cou-de-pied, battment battu та double frappe.
3. Досягти правильного положення sur le cou-de-pied при виконанні petit battment sur le cou-de-pied та battment battu.

Питання для самоперевірки

1. Що означає термін petit battment sur le cou-de-pied?
2. Яка головна особливість технічного виконання petit battment sur le cou-de-pied та battment battu?
3. Які етапи вивчення petit battment sur le cou-de-pied та battment battu?
4. Яке головне завдання вправи petit battment sur le cou-de-pied та battment battu.

Рекомендовані джерела:

Література:

1. Андрійчук М. О. Методика вивчення класичного танцю: метод. рек. для студ. спеціальності «Хореографія». – Л., 2016. – 26 с.
2. Ахеян Т.Л. Значення рук в класичному танці. Методичні рекомендації. – К., 2001.
3. Ахеян Т.Л. Методика викладання класичного танцю у підготовчих групах: Навчально-методичний посібник. – К.:ДАКККиМ, 2003. 115 с.
4. Березова Г. О. Класичний танець у дитячих хореографічних колективах.- 2-ге вид. - К.: Музична Україна, 1990. -256 с.
5. Герц І.І. Класичний танець. Методика професійного розвитку танцівника: навчальний посібник. - К., 2007. – 154 с.
6. Голдріч О. Хореографія. Основи хореографічного мистецтва. Основи композиції танцю. - Л., 2003. – 160 с.
7. Гончаренко Ю.В. Хореографія: основи класичного танцю: навч.-метод. посіб./Ю.В. Гончаренко, О.А. Єрмакова – З., 2018.- 239с.
8. Захарчук Н. Словник хореографічних термінів СЛОВНИК Навчально-методичний посібник. – Л., 2013. – 27 с.
9. Котов В., Одерій Л. Теорія і методика класичного танцю. – С., 2021. – 58 с.
- 10.Цветкова Л.Ю. Методика викладання класичного танцю. Підручник.- К.: Альтерпрес, 2005.- 324с.: іл.

Тема 38. Battement developpes. Етапи вивчення та різновиди.

Визначення, особливості вивчення та методичні зауваження при виконанні battment developpes та його різновидів. Етапи вивчення battment developpes та його різновидів.

Різновиди battement developpés:

- battement developpés passé;
- battement developpés tombe;
- battement developpés balance;
- battement developpés з відведенням ноги на $1\frac{1}{4}$, $1\frac{1}{2}$ кола та з поверненням її назад.
- battement developpés ballote.

Виконання вправ та танцювальних комбінацій на засвоєння техніки виконання battement developpés та його різновидів біля станка та на середині залу.

Практичне заняття

Мета: набуття навичок вільного та легкого розкриття ноги на 90°. Засвоєння етапів вивчення battement developpés та його різновидів.

Завдання

1. Засвоїти pas retire.
2. Виконати battement developpés.
3. Виконати battement developpés passé.
4. Виконати battement developpés tombe.

Індивідуальне заняття

Мета: удосконалення техніки виконання battement développé з урахуванням індивідуальних фізичних можливостей здобувача вищої освіти.

Завдання

1. Вдосконалити танцювальний крок у процесі виконання battement développé та його різновидів.
2. Досягти плавності та точності виконання battement developpés та його різновидів.

Завдання для самостійної роботи

1. Проаналізувати методичні помилки, що найчастіше виникають при виконанні battement developpés та його різновидів. Визначити шляхи усунення недоліків виконання.
2. Скласти комбінацію з елементів battement developpés.
3. Досягти правильного положення робочої ноги при виконанні battement developpés та його різновидів в різних напрямках.

Питання для самоперевірки

1. Що означає термін battement developpés?
2. Яка головна особливість технічного виконання battement developpés?
3. Які етапи вивчення battement developpés?
4. Які різновиди battement developpés?
5. Яку роль відіграє battement developpés в структурі рухів класичного танцю?

Рекомендовані джерела:

Література:

1. Андрійчук М. О. Методика вивчення класичного танцю: метод. рек. для студ. спеціальності «Хореографія». – Л., 2016. – 26 с.
2. Ахекян Т.Л. Значення рук в класичному танці. Методичні рекомендації. – К., 2001.

3. Ахекян Т.Л. Методика викладання класичного танцю у підготовчих групах: Навчально-методичний посібник. – К.:ДАКККиМ, 2003. 115 с.
4. Березова Г. О. Класичний танець у дитячих хореографічних колективах.- 2-ге вид. - К.: Музична Україна, 1990. -256 с.
5. Герц І.І. Класичний танець. Методика професійного розвитку танцівника: навчальний посібник. - К., 2007. – 154 с.
6. Голдріч О. Хореографія. Основи хореографічного мистецтва. Основи композиції танцю. - Л., 2003. – 160 с.
7. Гончаренко Ю.В. Хореографія: основи класичного танцю: навч.-метод. посіб./Ю.В. Гончаренко, О.А. Єрмакова – З., 2018.- 239с.
8. Захарчук Н. Словник хореографічних термінів СЛОВНИК Навчально-методичний посібник. – Л., 2013. – 27 с.
9. Котов В., Одерій Л. Теорія і методика класичного танцю. – С., 2021. – 58 с.
- 10.Цветкова Л.Ю. Методика викладання класичного танцю. Підручник.- К.: Альтерпрес, 2005.- 324с.: іл.

Тема 39. Rond de jambe en l'air. Етапи вивчення та різновиди.

Визначення, розкрити особливості вивчення та методичні зауваження при виконанні rond de jambe en l'air та його різновидів. Етапи вивчення rond de jambe en l'air та його різновидів.

Різновиди rond de jambe en l'air:

- rond de jambe en l'air en dehors та en dedans з plié;
- rond de jambe en l'air en dehors та en dedans в plié;
- rond de jambe en l'air en dehors та en dedans на plié;

Виконання вправ та танцювальних комбінацій на засвоєння техніки виконання rond de jambe en l'air та його різновидів біля станка та на середині залу.

Практичне заняття

Мета: набуття навичок кругових рухів нижньої частини ноги на 45* . Засвоєння етапів вивчення rond de jambe en l'air та його різновидів.

Завдання

1. Виконати rond de jambe en l'air en dehors та en dedans.
2. Виконати rond de jambe en l'air en dehors та en dedans з plié, в plié та на plié.

Індивідуальне завдання

Мета: удосконалення техніки виконання rond de jambe en l'air та його різновидів з урахуванням індивідуальних особливостей здобувача вищої освіти.

Завдання

1. Досягти стабільної фіксації верхньої частини робочої ноги під час виконання rond de jambe en l'air та його різновидів.
2. Удосконалити чіткість і технічну точність виконання rond de jambe en l'air та його різновидів, зосереджуючи увагу на повній дотягну тост ніг при завершенні руху.

Завдання для самостійної роботи

1. Проаналізувати методичні помилки, що найчастіше виникають при виконанні *rond de jambe en l'air* та його різновидів. Визначити шляхи усунення недоліків виконання.
2. Скласти комбінацію з елементів *rond de jambe en l'air*.
3. Відпрацювати точну амплітуду руху *en dehors* та *en dedans* при виконанні *rond de jambe en l'air* та його різновидів.

Питання для самоперевірки

1. Що означає термін *rond de jambe en l'air*?
2. Яка головна особливість технічного виконання *rond de jambe en l'air*?
3. Які етапи вивчення *rond de jambe en l'air*?
4. Які різновиди *rond de jambe en l'air*?
5. Яку роль відіграє *rond de jambe en l'air* в структурі рухів класичного танцю?

Рекомендовані джерела:

Література:

1. Андрійчук М. О. Методика вивчення класичного танцю: метод. рек. для студ. спеціальності «Хореографія». – Л., 2016. – 26 с.
2. Ахекян Т.Л. Методика викладання класичного танцю у підготовчих групах: Навчально-методичний посібник. – К.:ДАКККіМ, 2003. 115 с.
3. Березова Г. О. Класичний танець у дитячих хореографічних колективах.- 2-ге вид. - К.: Музична Україна, 1990. -256 с.
4. Герц І.І. Класичний танець. Методика професійного розвитку танцівника: навчальний посібник. - К., 2007. – 154 с.
5. Голдріч О. Хореографія. Основи хореографічного мистецтва. Основи композиції танцю. - Л., 2003. – 160 с.
6. Гончаренко Ю.В. Хореографія: основи класичного танцю: навч.-метод. посіб./Ю.В. Гончаренко, О.А. Єрмакова – З., 2018.- 239с.
7. Захарчук Н. Словник хореографічних термінів СЛОВНИК Навчально-методичний посібник. – Л., 2013. – 27 с.
8. Котов В., Одерій Л. Теорія і методика класичного танцю. – С., 2021. – 58 с.
9. Цветкова Л.Ю. Методика викладання класичного танцю. Підручник.- К.: Альтерпрес, 2005.- 324с.: іл.

Тема 40. Demi rond та gran rond de jambe. Етапи вивчення та різновиди.

Визначення, особливості вивчення та методичні зауваження при виконанні *demi rond* та *gran rond de jambe* та його різновидів. Етапи вивчення *demi rond* та *gran rond de jambe* та його різновидів.

Різновиди *demi rond* та *gran rond de jambe*:

- *demi rond* та *gran rond de jambe* на 45*;
- *demi rond* та *gran rond de jambe* на 90*;
- *demi rond* та *gran rond de jambe* на 45* та 90* на *plié*;

- grand rond de jam jete.

Виконання вправ та танцювальних комбінацій на засвоєння техніки виконання demi rond та gran rond de jambe та його різновидів біля станка та на середині залу.

Практичне заняття

Мета: набуття навичок кругового руху ноги на 45* та 90*. Засвоєння етапів вивчення demi rond та gran rond de jambe та його різновидів.

Завдання

1. Виконати demi rond та gran rond de jambe на 45 та 90*.
2. Виконати demi rond та gran rond de jambe на 45* та 90* на plié.
3. Виконати grand rond de jam jete.

Завдання для самостійної роботи

1. Проаналізувати методичні помилки, що найчастіше виникають при виконанні demi rond та gran rond de jambe на 45 та 90*. Визначити шляхи усунення недоліків виконання.
2. Скласти комбінацію з елементів demi rond та gran rond de jambe на 45 та 90*.
3. Досягти збереження виворотності при виконанні demi rond та gran rond de jambe на 45 та 90*.

Питання для самоперевірки

1. Що означає термін demi rond та gran rond de jambe ?
2. Яка головна особливість технічного виконання demi rond та gran rond de jambe на 45 та 90*?
3. Які етапи вивчення demi rond та gran rond de jambe на 45 та 90*?
4. Які етапи вивчення grand rond de jam jete?
5. Які варіанти demi rond та gran rond de jambe використовуються в розділах «Adagio» та «Allegro».

Рекомендовані джерела:

Література:

1. Андрійчук М. О. Методика вивчення класичного танцю: метод. рек. для студ. спеціальності «Хореографія». – Л., 2016. – 26 с.
2. Ахеян Т.Л. Значення рук в класичному танці. Методичні рекомендації. – К., 2001.
3. Ахеян Т.Л. Методика викладання класичного танцю у підготовчих групах: Навчально-методичний посібник. – К.:ДАККіМ, 2003. 115 с.
4. Березова Г. О. Класичний танець у дитячих хореографічних колективах. - 2-ге вид. - К.: Музична Україна, 1990. -256 с.
5. Герц І.І. Класичний танець. Методика професійного розвитку танцівника: навчальний посібник. - К., 2007. – 154 с.
6. Голдріч О. Хореографія. Основи хореографічного мистецтва. Основи композиції танцю. - Л.. 2003. – 160 с.
7. Гончаренко Ю.В. Хореографія: основи класичного танцю: навч.-метод. посіб./Ю.В. Гончаренко, О.А. Єрмакова – З., 2018.- 239с.

8. Захарчук Н. Словник хореографічних термінів СЛОВНИК Навчально-методичний посібник. – Л., 2013. – 27 с.
9. Котов В., Одерій Л. Теорія і методика класичного танцю. – С., 2021. – 58 с.
10. Цветкова Л.Ю. Методика викладання класичного танцю. Підручник.- К.: Альтерпрес, 2005.- 324с.: іл.

РОЗДІЛ 8. Виразність виконання технічних рухів.

Тема 41. Актуальні проблеми збереження та чинники впливу на розвиток народного хореографічного мистецтва.

Сучасне народне хореографічне мистецтво перебуває на перетині глибоких історичних традицій та викликів глобалізованого світу. Збереження цієї спадщини – це не просто консервація рухів, а живий процес адаптації.

Розуміння автентичності, стилізації та зміни через геополітичну ситуацію.

Практичне заняття

Мета: зрозуміти чинники впливу на розвиток народно-сценічного танцю в сучасному просторі, як через внутрішні мистецькі пошуки, так і через зовнішні технологічні фактори.

Завдання

1. Визначити головні аспекти проблем збереження.
2. Зрозуміти чинники впливу.
3. Знати, що необхідно для успішного розвитку.

Завдання для самостійної роботи

1. Проаналізувати відеозапис одного і того ж танцю в автентичному та академічному виконанні. Записати відмінності у манері, костюмах та музичному супроводі.
2. Знайти інформацію про сучасний проєкт, який синтезує народний танець із сучасними жанрами.

Питання для самоперевірки

1. У чому полягає принципова різниця між автентичним фольклорним танцем та сценічним народним танцем?
2. Чому поверхнева стилізація вважається загрозою для розвитку мистецтва?
3. Які переваги та ризики несе популяризація народного танцю через платформи TikTok та Instagram?

Рекомендовані джерела:

Література:

1. Бернадська Д. П. Феномен синтезу мистецтв у сучасній українській сценічній хореографії: Автореф. дис. канд. мистецтвознавства. : 17.00.01 / Д. П. Бернадська; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. - К., 2005. - 20 с. - укр. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apgnd_2013_7_11

2. Бобровник Ю.В., Неділько В.В. Психологічні аспекти виразності та творчості в хореографії сучасності. Науковий журнал «Габітус» – Одеса, 2023. – № 50. – с 148-152. <http://habitus.od.ua/50-2023>
3. Бобровник Ю.В., Неділько В.В. Сучасна історія України у народній хореографії-відродження минулого в сучасних танцювальних постановках. Науковий збірник «Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка» – Дрогобич, 2023. № 65. том 1. – с 42-47. <http://www.arhn-journal.in.ua/65-2023>
4. Бобровник Ю.В., Неділько В.В., Михайлов В.С. Інтеграція сучасної хореографії в культурні події України XXI століття. Науковий збірник «Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка» – Дрогобич, 2024. – № 79 том 2. – с 41-47. URL: <http://www.arhn-journal.in.ua/79-2024>
5. Бобровник Ю.В., Неділько В.В., Нежива С.М. Роль мистецтва в політичних і правових процесах: вплив, співвідношення та виклики. VII Міжнародна науково-практична конференція «EUROPEAN SCIENTIFIC CONGRESS» – Мадрид, Іспанія, 7-9 серпня 2023. – с. 127-133 <https://surl.li/fjvksh>
6. Володько В. Ф. Методика викладання народно-сценічного танцю: Навчально-методичний посібник. Вид. 2-е, переробл. / В.Ф. Володько. – К.: ДАКККиМ, 2007. – 306 с. PDF
7. Грек В. А. Інтерпретація народного танцю засобами сучасної хореографії. Актуальні питання культурології. Випуск 17/2017 С. 168-172. PDF
8. Дяченко Н. О. Педагогічні задачі у професійній підготовці майбутніх викладачів : навч. посібник – Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. – 84с.
9. Зубатов С. Стиль викладання в хореографії. Київ : Ліра-К, 2019. 92с.
10. Камін В. О. Народно-сценічний танець: груповий розподіл вправ біля станка / В. О. Камін. – Київ : ДАКККиМ, 2008. – 151 с. URL: <https://studfile.net/preview/10035443/>
11. Колосок О. Майстри народно-сценічного танцю : біографічний довідник / уклад. О.П.Колосок. – К. : ДАКККиМ, 2008. – 116 с.
12. Культурні домінанти XXI століття: мистецька освіта : зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф. / упор. С. В. Шалапа. Київ, 30 вересня 2022 р. Київ : НАКККиМ, 2022. 226 с. PDF
13. Неділько В.В., Бобровник Ю.В. Травма і пам'ять: Вплив історичних подій на колективну психологію сучасної України. Науковий журнал «Габітус» – Одеса, 2023. – № 50. – с 163-166. <http://habitus.od.ua/50-2023>
14. Особливості роботи хореографа в сучасному соціокультурному просторі : матер. VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 01–02 червня 2023 р.). Київ : НАКККиМ, 2023. 219 с. PDF

15. Особливості роботи хореографа в сучасному соціокультурному просторі : матер. X Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 05–06 червня 2025 р.). Київ : НАКККиМ, 2025. 141 с. PDF
16. Проблеми мистецької освіти та виконавства: збірник науково-методичних статей / за ред. Ю. Ф. Дворника та О. В. Коваль. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2023. Вип. 13. 253 с. PDF
17. Реброва О.Є. Теоретичне дослідження художньо-ментального досвіду в проекції педагогіки мистецтва: [монографія] / О.Є.Реброва. – Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013. – 295с. PDF

Тема 42. Вдосконалення рухів біля станка.

Вдосконалення рухів біля станка відбувається через зміну темпів, акцентів та додавання більш манерного виконання.

Темп у вправах біля станка – це головний інструмент розвитку м'язової витривалості та швидкості реакції.

Акцент у народному танці визначає його національне обличчя. Зміна акценту в одній і тій самій вправі кардинально змінює її зміст.

Манерність – це «душа» народного танцю. Без неї exercise залишається суто спортивним тренуванням.

Практичне заняття

Мета: розвиток м'язової пам'яті та виховання стилістичної точності, що дозволяє виконавцю вільно володіти своїм тілом у народній хореографії.

Завдання

1. Вдосконалення виворотності, еластичності зв'язок, сили стопи та стійкості.
2. Відпрацювання академічної чистоти рухів у поєднанні з народним характером.
3. Відпрацювання координації та відчуття метроритму.

Завдання для самостійної роботи

1. Складіть письмову інструкцію виконання: від вихідної позиції до завершення. Вкажіть типові помилки.
2. Запишіть своє виконання (2-3 вправи) exercise біля станка на відео. Перегляньте запис та зробіть «роботу над помилками».

Питання для самоперевірки

1. Які особливості виконання *battement tendu jeté* з акцентом «у підлогу» в характерному танці?
2. Чим відрізняються відкриті та закриті позиції ніг у народному танці від аналогічних позицій у класичному балеті?

Рекомендовані джерела:

Література:

1. Володько В. Ф. Методика викладання народно-сценічного танцю: Навчально-методичний посібник. Вид. 2-е, переробл. / В.Ф. Володько. – К.: ДАКККиМ, 2007. – 306 с. PDF
2. Дяченко Н. О. Педагогічні задачі у професійній підготовці майбутніх викладачів : навч. посібник – Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. – 84с.
3. Зайцев Є.В., Колесниченко Ю.В. Основи народно-сценічного танцю. Навч. посібник для вищих навч. закладів культури і мистецтв I-IV рівня акредитації/Вид. друге, доопрацьоване і доповнене/— Вінниця: НОВА КНИГА, 2007. – 416с.
4. Камін В. О. Народно-сценічний танець: груповий розподіл вправ біля станка / В. О. Камін. – Київ : ДАКККиМ, 2008. – 151 с. URL: <https://studfile.net/preview/10035443/>
5. Морозов А. І. Віртуозні рухи як феномен народного хореографічного мистецтва. Молодий вчений. 2017. № 8 (48). С. 60–63. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/8/15.pdf>
6. Морозов А. І. До проблеми вивчення чоловічих віртуозних рухів в українському народно-сценічному танці. Мистецтвознавчі записки. 2014. Вип. 26. С. 309–316. PDF
7. Особливості роботи хореографа в сучасному соціокультурному просторі : матер. VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 01–02 червня 2023 р.). Київ : НАКККиМ, 2023. 219 с. PDF

Тема 43. Особливості виконання технічно-складних рухів чоловічого та жіночого танцю.

Технічно-складні рухи народно-сценічного танцю поділяються на чоловічі та жіночі. Цей поділ зумовлений не лише фізіологічними можливостями, а й історично сформованими гендерними ролями в культурі: чоловік – захисник, воїн, господар; жінка – берегиня, уособлення грації та дівочої гідності.

Класифікація чоловічих та жіночих технічних рухів. Спільна техніка.

Практичне заняття

Мета: оволодіння віртуозною технікою народно-сценічного танцю, що дозволяє артисту створювати переконливі образи та демонструвати високий рівень виконавської культури.

Завдання

1. Розвиток «вибухової» сили, координації, стійкості для чоловічого танцю.
2. Досягнення віртуозної дрібної техніки ніг (дробі), стрімкості та легкості для жіночого танцю.
3. Виховання відчуття темпоритму, безпека виконання та артистизм для спільної техніки.

Індивідуальне заняття

Мета: розкрити стилістичну різницю між чоловічим та жіночим виконанням, засвоїти специфіку силових елементів та віртуозних обертів.

Завдання

1. Відпрацювати стійкість приземлення у чоловічих стрибках та вісь обертання у жіночих турах.
2. Вивчити правила безпеки (робота колін та спини) при виконанні трюків.
3. Виховати манеру виконання: мужність та стриманість у хлопців, витонченість та стрімкість у дівчат.

Завдання для самостійної роботи

1. Оберіть один трюк (наприклад, «розніжку») і опишіть, як підготувати м'язи до його виконання за допомогою вправ біля станка.
2. Відпрацювати вивчені рухи.
3. Опрацювати рухи в різному темпоритмі та з манерою виконання.

Питання для самоперевірки

1. Яку роль відіграє робота рук у виконанні чоловічих великих стрибків?
2. Які м'язові групи є найбільш задіяними при виконанні жіночих дробів і як уникнути затиснутості в плечовому поясі?
3. Чим відрізняється техніка «точки» під час обертів у народному танці порівняно з класичним?

Рекомендовані джерела:

Література:

1. Володько В. Ф. Методика викладання народно-сценічного танцю: Навчально-методичний посібник. Вид. 2-е, переробл. / В.Ф. Володько. – К.: ДАКККиМ, 2007. – 306 с. PDF
2. Дяченко Н. О. Педагогічні задачі у професійній підготовці майбутніх викладачів : навч. посібник – Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. – 84с.
3. Зайцев Є.В., Колесниченко Ю.В. Основи народно-сценічного танцю. Навч. посібник для вищих навч. закладів культури і мистецтв I-IV рівня акредитації/Вид. друге, доопрацьоване і доповнене/— Вінниця: НОВА КНИГА, 2007. – 416с.
4. Камін В. О. Народно-сценічний танець: груповий розподіл вправ біля станка / В. О. Камін. – Київ : ДАКККиМ, 2008. – 151 с. URL: <https://studfile.net/preview/10035443/>
5. Морозов А. І. Віртуозні рухи як феномен народного хореографічного мистецтва. Молодий вчений. 2017. № 8 (48). С. 60–63. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/8/15.pdf>
6. Морозов А. І. До проблеми вивчення чоловічих віртуозних рухів в українському народно-сценічному танці. Мистецтвознавчі записки. 2014. Вип. 26. С. 309–316. PDF
7. Особливості роботи хореографа в сучасному соціокультурному просторі : матер. VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 01–02 червня 2023 р.). Київ : НАКККиМ, 2023. 219 с. PDF

Тема 44. Особливості виконання рухів та комбінацій в характері танців Молдови.

Молдавський народний танець вирізняється надзвичайною динамікою, складним ритмічним малюнком та віртуозною технікою ніг. Основний акцент ставиться на пружинистість, легкість та чітке синкоповане вистукування.

Практичне заняття

Мета: оволодіння стилістичними особливостями молдавської хореографії, розвиток технічної рухливості стопи та виховання манери виконання, що поєднує стриманість корпусу з вогняним темпераментом рухів.

Завдання

1. Вивчення специфічних елементів (перескоки, «ножиці», складні дробы та синкопи).
2. Оволодіння складними музичними розмірами.
3. Стилiстичнi особливостi жiночих та чоловiчих танцiв Молдови.

Завдання для самостійної роботи

1. Відпрацювання синкопованого ритму у вивчених танцювальних елементах.
2. Вдосконалення віртуозними ударами по халявах чобіт, підлозі та складними стрибковими комбінаціями.
3. Переглянути відеозапис та виписати 3 технічні прийоми, які здалися найскладнішими для виконання.

Питання для самоперевірки

1. Яка роль «м'якого коліна» (пружинки) у виконанні швидких молдавських танців (напр. «Жок»)?
2. Що таке "синкопа" у молдавському танці та як вона відображається у рухах ніг?
3. Чим відрізняється характер жіночих рухів у молдавському танці від українських (наприклад, гуцульських)?

Рекомендовані джерела:

Література:

1. Володько В. Ф. Методика викладання народно-сценічного танцю: Навчально-методичний посібник. Вид. 2-е, переробл. / В.Ф. Володько. – К.: ДАКККиМ, 2007. – 306 с. PDF
2. Дяченко Н. О. Педагогічні задачі у професійній підготовці майбутніх викладачів : навч. посібник – Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. – 84с.
3. Зайцев Є.В., Колесниченко Ю.В. Основи народно-сценічного танцю. Навч. посібник для вищих навч. закладів культури і мистецтв I-IV рівня акредитації/Вид. друге, доопрацьоване і доповнене/— Вінниця: НОВА КНИГА, 2007. – 416с.
4. Камін В. О. Народно-сценічний танець: груповий розподіл вправ біля станка / В. О. Камін. – Київ : ДАКККиМ, 2008. – 151 с. URL: <https://studfile.net/preview/10035443/>

5. Морозов А. І. Віртуозні рухи як феномен народного хореографічного мистецтва. Молодий вчений. 2017. № 8 (48). С. 60–63. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/8/15.pdf>
6. Морозов А. І. До проблеми вивчення чоловічих віртуозних рухів в українському народно-сценічному танці. Мистецтвознавчі записки. 2014. Вип. 26. С. 309–316. PDF
7. Особливості роботи хореографа в сучасному соціокультурному просторі : матер. VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 01–02 червня 2023 р.). Київ : НАКККиМ, 2023. 219 с. PDF

Internet-ресурси:

8. Ansamblul Joc - Hora sarbatorii Ensemble "Joc" Hora celebration
<https://www.youtube.com/watch?v=TJz3c6uhJM4>
9. M2U01137 <https://www.youtube.com/watch?v=8rA-NGRzKuY>
10. National Ballet of Moldova "JOC" – Călușarii
https://www.youtube.com/watch?v=HXwx0uLx_BI
11. Crăițele <https://www.youtube.com/watch?v=9Lj2OxqKIz4>
12. Veryovka - Молдавський танець «Сербеторяска».
https://www.youtube.com/watch?v=YPiPXCoYE_k&list=RDYPiPXCoYE_k&start_radio=1

4. Структура освітнього компонента

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усьог о	у тому числі				
1		Лек .	Пр.	Сем .	Інд .	СРЗВ О
2	3	4	5	6	7	
ІІІ СЕМЕСТР						
РОЗДІЛ 5. Методика виконання та викладання базових елементів exercise.						
Тема 23. Plie. Етапи вивчення та різновиди.	11	1	6			4
Тема 24. Battements tendus. Етапи вивчення та різновиди.	14	1	6		1	6
Тема 25. Battements tendus jete. Етапи вивчення та різновиди.	8		4			4
Тема 26. Grand battement jete. Етапи вивчення та різновиди.	8		5			3
Тема 27. Battment releve lent. Етапи вивчення та різновиди.	7		4			3
Тема 28. Rond de jambe par terre. Етапи вивчення та різновиди.	12	1	6		1	4
Усього годин за розділом 5	60	3	31		2	24

РОЗДІЛ 6. Методика побудови уроку народно-сценічного танцю.						
Тема 29. Структурованість уроку та методика викладання в хореографічних колективах різноманітного спрямування.	9	1	5			3
Тема 30. Exercise біля станка та комплекс вправ на середині зали (другий рівень).	12	1	5		1	5
Тема 31. Техніка виконання та методика викладання рухів технічної майстерності.	12	1	6		1	4
Тема 32. Елементи рухів та комбінації в характері танцю Угорщини.	9		5			4
Тема 33. Особливості польських народних танців.	9		5			4
Тема 34. Розвиток технічної майстерності.	9		5			4
Усього годин за розділом 6	60	3	31		2	24
Усього годин за III семестр	120	6	62		4	48
IV СЕМЕСТР						
РОЗДІЛ 7. Методика виконання та викладання координаційно-складних елементів exercise.						
Тема 35. Battements fondu. Етапи вивчення та різновиди.	11	1	6			4
Тема 36. Battement frappe. Етапи вивчення та різновиди.	11	1	6			4
Тема 37. Petit battment sur le cou-de-pied та battement battu. Етапи вивчення та різновиди.	8		4			4
Тема 38. Battment developpes. Етапи вивчення та різновиди.	11		6		1	4
Тема 39. Rond de jambe en l'air. Етапи вивчення та різновиди.	11	1	5		1	4
Тема 40. Demi rond та gran rond de jambe. Етапи вивчення та різновиди.	8		4			4
Усього годин за розділом 7	60	3	31		2	24
РОЗДІЛ 8. Виразність виконання технічних рухів.						
Тема 41. Актуальні проблеми збереження та чинники впливу на розвиток народного хореографічного мистецтва.	9	2	3			4
Тема 42. Вдосконалення рухів біля станка.	16		10			6
Тема 43. Особливості виконання технічно-складних рухів чоловічого та жіночого танцю.	18		8		2	8
Тема 44. Особливості виконання рухів та комбінацій в характері танців Молдови.	17	1	10			6
Усього годин за розділом 8	60	3	31		2	24
Усього годин за IV семестр	120	6	62		4	48
Разом	240	12	124		8	96

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
23	Plie. Етапи вивчення та різновиди.	6
24	Battements tendus. Етапи вивчення та різновиди.	6
25	Battements tendus jete. Етапи вивчення та різновиди.	4
26	Grand battement jete. Етапи вивчення та різновиди.	5
27	Battment releve lent. Етапи вивчення та різновиди.	4
28	Rond de jambe par terre. Етапи вивчення та різновиди.	6
29	Структурованість уроку та методика викладання в хореографічних колективах різноманітного спрямування.	5
30	Ехercise біля станка та комплекс вправ на середині зали (другий рівень).	5
31	Техніка виконання та методика викладання рухів технічної майстерності.	6
32	Елементи рухів та комбінації в характері танцю Угорщини.	5
33	Особливості польських народних танців.	5
34	Розвиток технічної майстерності.	5
35	Battements fondu. Етапи вивчення та різновиди.	6
36	Battement frappe. Етапи вивчення та різновиди.	6
37	Petit battment sur le cou-de-pied та battement battu. Етапи вивчення та різновиди.	4
38	Battment developpes. Етапи вивчення та різновиди.	6
39	Rond de jambe en l'air. Етапи вивчення та різновиди.	5
40	Demi rond та gran rond de jambe. Етапи вивчення та різновиди.	4
41	Актуальні проблеми збереження та чинники впливу на розвиток народного хореографічного мистецтва.	3
42	Вдосконалення рухів біля станка.	10
43	Особливості виконання технічно-складних рухів чоловічого та жіночого танцю.	8
44	Особливості виконання рухів та комбінацій в характері танців Молдови.	10
	Разом	124

6. Теми індивідуальних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
24	Battements tendus. Етапи вивчення та різновиди.	1
28	Rond de jambe par terre. Етапи вивчення та різновиди.	1
30	Exercise біля станка та комплекс вправ на середині зали (другий рівень).	1
31	Техніка виконання та методика викладання рухів технічної майстерності.	1
38	Battment developpes. Етапи вивчення та різновиди.	1
39	Rond de jambe en l'air. Етапи вивчення та різновиди.	1
43	Особливості виконання технічно-складних рухів чоловічого та жіночого танцю.	2
	Разом	8

7. Теми для самостійного опрацювання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
23	Plie. Етапи вивчення та різновиди.	4
24	Battements tendus. Етапи вивчення та різновиди.	6
25	Battements tendus jete. Етапи вивчення та різновиди.	4
26	Grand battement jete. Етапи вивчення та різновиди.	3
27	Battment releve lent. Етапи вивчення та різновиди.	3
28	Rond de jambe par terre. Етапи вивчення та різновиди.	4
29	Структурованість уроку та методика викладання в хореографічних колективах різноманітного спрямування.	3
30	Exercise біля станка та комплекс вправ на середині зали (другий рівень).	5
31	Техніка виконання та методика викладання рухів технічної майстерності.	4
32	Елементи рухів та комбінації в характері танцю Угорщини.	4
33	Особливості польських народних танців.	4
34	Розвиток технічної майстерності.	4
35	Battements fondu. Етапи вивчення та різновиди.	4
36	Battment frappe. Етапи вивчення та різновиди.	4
37	Petit battment sur le cou-de-pied та battement battu. Етапи вивчення та різновиди.	4
38	Battment developpes. Етапи вивчення та різновиди.	4

39	Rond de jambe en l'air. Етапи вивчення та різновиди.	4
40	Demi rond та gran rond de jambe. Етапи вивчення та різновиди.	4
41	Актуальні проблеми збереження та чинники впливу на розвиток народного хореографічного мистецтва.	4
42	Вдосконалення рухів біля станка.	6
43	Особливості виконання технічно-складних рухів чоловічого та жіночого танцю.	8
44	Особливості виконання рухів та комбінацій в характері танців Молдови.	6
	Разом	96

8. Методи та форми навчання

- **Лекційні та теоретичні методи:** лекція; пояснення (опанування термінології та біомеханіки руху); показ; перегляд відео-матеріалів (аналіз виступів світових зірок або професійних ансамблів допомагає формувати естетичний смак).
- **Практичні заняття:** виконання практичних завдань (комбінації біля станка та на середині залу); опитування здобувачів освіти, (перевірка знання назв рухів та методика їх виконання); аналіз комбінацій (розуміння побудови логічних зв'язок між рухами).
- **Індивідуальна робота** (ефективна форма для корекції технічних помилок): практичний показ; аналіз власних комбінацій та уроків класичного й народно-сценічного танців.
- **Самостійна робота** (спрямована на поглиблення знань): робота з навчально-методичною літературою та відео-матеріалами; виконання завдань.

9. Методи та форми контролю

Методами контролю для визначення інформації про рівень підготовки здобувача є:

- Візуальне спостереження, безперервний моніторинг;
- Практичне випробування;
- Порівняльний аналіз;
- Теоретичне опитування;
- Самоконтроль;
- Залік (7 семестр);
- Підготовка до комплексного кваліфікаційного іспиту (8 семестр).

Форми контролю

Контроль знань та вмінь здобувачів вищої освіти здійснюється за **100-бальною накопичувальною системою**. Оцінювання базується на принципі безперервності: бали накопичуються протягом усього навчального семестру за різні види діяльності, що стимулює ЗВО до систематичної роботи.

1. Поточний контроль (максимум 60 балів)

Поточне оцінювання дозволяє відстежити динаміку професійного зростання ЗВО. Воно включає наступні компоненти:

1.1. Практична робота на заняттях (40 балів):

A. Практичний показ (20 балів)

- правильність постановки корпусу, позицій ніг та рук, положення голови;
- дотримання академічних канонів класичного танцю та стилістичних особливостей народно-сценічного танцю (характерна манера, національний колорит).
- музикальність, координація та чистота виконання елементів та вправ класичного та народно-сценічного танцю.

Б. Методичне пояснення (20 балів)

- усний аналіз заданого руху: поняття, методично-технічні особливості виконання, музичне оформлення.
- типові помилки при виконанні та методи їх виправлення;
- методика викладання елемента для різних етапів навчання (від простого до складного);

1.2. Виконання завдань на самостійне опрацювання (20 балів):

- відпрацювання вивчених на практичних заняттях рухів та вправ;
- побудова танцювальних комбінацій;
- комплексний методичний аналіз окремого руху чи вправи..

2. Підсумковий контроль (максимум 40 балів)

Підсумковий контроль є комплексною перевіркою професійної готовності здобувача. Він проводиться у формі практичного показу (III-й семестр залік/ IV-й семестр екзамен) з обов'язковим методичним поясненням.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

	Практичні	Самостійна робота	Всього
Розділ 5 (Т 23-28)	20	10	30
Розділ 6 (Т 29-34)	20	10	30
Залік	-	-	40
Всього	40	20	100

	Практичні	Самостійна робота	Всього
Розділ 7 (Т 35-40)	20	10	30
Розділ 8 (Т 41-44)	20	10	30
Екзамен	-	-	40
Всього	40	20	100

10. Оцінювання результатів навчання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	За шкалою ECTS	За національною системою	Характеристика знань, умінь і навичок здобувача освіти
90 - 100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти повністю володіє матеріалом освітнього компонента. Демонструє технічно досконале виконання вправ exercise класичного та народно-сценічного танцю біля станка та на середині залу з чітким дотриманням методичних принципів. Виконання відзначається координаційною точністю, стійкістю, контролем, збереженням виворотності, точністю амплітуди руху, виразністю та музичністю. Здобувач вищої освіти вільно та аргументовано пояснює методичні особливості виконання рухів та вправ, етапи вивчення елементів, самостійно виявляє та коригує методичні помилки, демонструє високий рівень виконавської та методичної культури.
82-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти здебільшого володіє матеріалом освітнього компонента. Техніка виконання вправ є правильною, хоча трапляються незначні неточності в координації, ритмі

			або стабільності корпусу. Комбінації виконуються логічно, методика викладання зрозуміла, однак варіативність і глибина методичного аналізу проявляються не завжди повною мірою. Виконавська манера та стилістична відповідність сформовані, але ще не стабільні.
74-81	C	добре	Здобувач вищої освіти засвоїв основний обсяг матеріалу освітнього компонента. Виконання базових елементів exercise є задовільним, проте координаційно-складні рухи виконуються з помітними технічними неточностями. Спостерігаються труднощі у збереженні балансу, виворотності, чіткості виконання рухів рухів. Методичні знання носять репродуктивний характер, аналіз помилок поверхневий. Виконавська виразність використовується епізодично.
64-73	D	задовільно	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на елементарному рівні. Техніка виконання вправ нестійка, порушуються координація, ритмічність та логіка рухів. Комбінації виконуються з численними методичними зауваженнями, розуміння етапів вивчення та принципів викладання фрагментарне. Виконавська культура та стилістична точність виражені слабо.
60-63	E	достатньо	Здобувач вищої освіти має фрагментарні знання та навички з освітнього компонента. Виконання базових і складніших елементів exercise супроводжується суттєвими технічними помилками, відсутній контроль корпусу,

			амплітуди та координації. Методичні пояснення непослідовні, логіка побудови вправ і комбінацій не дотримується.
35-59	FX	незадовільно (з можливістю повторного складання)	Здобувач вищої освіти частково володіє матеріалом освітнього компонента, але не здатен якісно виконувати та методично пояснювати основні вправи exercise. Порушуються музичність, ритм, просторове орієнтування, технічні навички нестійкі, комбінації виконуються з істотними помилками. Педагогічні вміння та виконавська культура не сформовані.
0-34	F	незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням)	Здобувач вищої освіти не володіє матеріалом освітнього компонента. Не виконує навіть базових елементів exercise, не розуміє методики викладання, порушує технічні та музичні вимоги. Відсутні елементарні виконавські та педагогічні навички, професійна готовність не сформована.

11. Методичне забезпечення

1. Нормативна база та навчальний контент:

- Робоча програма курсу (тематичне планування та погодинний розподіл).
- Комплекс методичних вказівок і практичних завдань для всіх видів аудиторних занять.
- Перелік питань для самостійного контролю знань.
- Медіатека (фахові відеоматеріали та записи зразкових виступів).
- Рекомендовані фахові підручники та навчальні посібники.

2. Система моніторингу та оцінювання:

- Параметри та критерії оцінювання навчальних досягнень (технічні показники: апломб, виворотність; виконавські якості: музикальність, артистизм).
- Діагностичний інструментарій (форми поточного та підсумкового контролю).

3. Електронне та мультимедійне супроводження:

- Візуалізаційні матеріали та мультимедійні презентації.
- Освітня платформа Moodle.
- Репозиторій Коледжу <https://rep.dance-academy.kyiv.ua>

12. Рекомендована література

Література:

Основна:

1. Ахеян Т.Л. Значення рук в класичному танці. Методичні рекомендації. – К., 2001.
2. Ахеян Т.Л. Методика викладання класичного танцю у підготовчих групах: Навчально-методичний посібник. – К.:ДАКККиМ, 2003. 115 с.
3. Березова Г. О. Класичний танець у дитячих хореографічних колективах. – 2-ге вид. - К.: Музична Україна, 1990. -256 с.
4. Володько В. Ф. Методика викладання народно-сценічного танцю: Навчально-методичний посібник. Вид. 2-е, переробл. / В.Ф. Володько. – К.: ДАКККиМ, 2007. – 306 с. PDF
5. Герц І.І. Класичний танець. Методика професійного розвитку танцівника: навчальний посібник. - К., 2007. – 154 с.
6. Гончаренко Ю.В. Хореографія: основи класичного танцю: навч.-метод. посіб./Ю.В. Гончаренко, О.А. Єрмакова – З., 2018.- 239с.
7. Зайцев Є.В., Колесниченко Ю.В. Основи народно-сценічного танцю. Навч. посібник для вищих навч. закладів культури і мистецтв I-IV рівня акредитації/Вид. друге, доопрацьоване і доповнене/— Вінниця: НОВА КНИГА, 2007. – 416с.
8. Зубатов С. Стил ь викладання в хореографії. Київ : Ліра-К, 2019. 92с.
9. Камін В. О. Народно-сценічний танець: груповий розподіл вправ біля станка / В. О. Камін. – Київ : ДАКККиМ, 2008. – 151 с. URL: <https://studfile.net/preview/10035443/>
10. Колосок О. Майстри народно-сценічного танцю : біографічний довідник / уклад. О.П.Колосок. – К. : ДАКККиМ, 2008. – 116 с.
11. Морозов А. І. Віртуозні рухи як феномен народного хореографічного мистецтва. Молодий вчений. 2017. № 8 (48). С. 60–63. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/8/15.pdf>
12. Особливості роботи хореографа в сучасному соціокультурному просторі : матер. X Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 05–06 червня 2025 р.). Київ : НАКККиМ, 2025. 141 с. PDF
13. Проблеми мистецької освіти та виконавства: збірник науково-методичних статей / за ред. Ю. Ф. Дворника та О. В. Коваль. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2023. Вип. 13. 253 с. PDF
14. Цветкова Л.Ю. Методика викладання класичного танцю. Підручник.- К.: Альтерпрес, 2005.- 324с.: іл.

Доподаткова:

15. Андрійчук М. О. Методика вивчення класичного танцю: метод. рек. для студ. спеціальності «Хореографія». – Л., 2016. – 26 с.
16. Бернадська Д. П. Феномен синтезу мистецтв у сучасній українській сценічній хореографії: Автореф. дис. канд. мистецтвознавства. : 17.00.01 / Д. П. Бернадська; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. - К., 2005. - 20 с. - укр. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apgnd_2013_7_11
17. Голдріч О. Хореографія. Основи хореографічного мистецтва. Основи композиції танцю. - Л., 2003. – 160 с.
18. Грек В. А. Інтерпретація народного танцю засобами сучасної хореографії. Актуальні питання культурології. Випуск 17/2017 С. 168-172. PDF
19. Дяченко Н. О. Педагогічні задачі у професійній підготовці майбутніх викладачів : навч. посібник – Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. – 84с.
20. Захарчук Н. Словник хореографічних термінів ЛОВНИК Навчально-методичний посібник. – Л., 2013. – 27 с.
21. Котов В., Одерій Л. Теорія і методика класичного танцю. – С., 2021. – 58 с.
22. Культурні домінанти XXI століття: мистецька освіта : зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф. / упор. С. В. Шалапа. Київ, 30 вересня 2022 р. Київ : НАКККиМ, 2022. 226 с. PDF
23. Морозов А. І. До проблеми вивчення чоловічих віртуозних рухів в українському народно-сценічному танці. Мистецтвознавчі записки. 2014. Вип. 26. С. 309–316. PDF
24. Особливості роботи хореографа в сучасному соціокультурному просторі : зб. матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції, Київ, 20–21 травня 2020 р. Київ : НАКККиМ, 2020. 216 с. PDF
25. Особливості роботи хореографа в сучасному соціокультурному просторі : матер. VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 01–02 червня 2023 р.). Київ : НАКККиМ, 2023. 219 с. PDF
26. Реброва О.Є. Теоретичне дослідження художньо-ментального досвіду в проекції педагогіки мистецтва: [монографія] / О.Є.Реброва. – Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013. – 295с. PDF

Авторські публікації у періодичних наукових виданнях, що включені до переліку фахових видань України та до наукометричних баз:

27. Бобровник Ю.В., Неділько В.В. Психологічні аспекти виразності та творчості в хореографії сучасності. Науковий журнал «Габітус» – Одеса, 2023. – № 50. – с 148-152. URL: <http://habitus.od.ua/50-2023>
28. Бобровник Ю.В., Неділько В.В., Михайлов В.С. Інтеграція сучасної хореографії в культурні події України XXI століття. Науковий збірник «Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного

- університету імені Івана Франка» – Дрогобич, 2024. – № 79 том 2. – с 41-47. URL: <http://www.aphn-journal.in.ua/79-2024>
- 29.Бобровник Ю.В., Неділько В.В., Нежива С.М. Роль мистецтва в політичних і правових процесах: вплив, співвідношення та виклики. VII Міжнародна науково-практична конференція «EUROPEAN SCIENTIFIC CONGRESS» – Мадрид, Іспанія, 7-9 серпня 2023. – с. 127-133 <https://surl.li/fjvksh>
- 30.Бобровник Ю.В., Неділько В.В. Сучасна історія України у народній хореографії-відродження минулого в сучасних танцювальних постановках. Науковий збірник «Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка» – Дрогобич, 2023. № 65. том 1. – с 42-47. <http://www.aphn-journal.in.ua/65-2023>
- 31.Клявін Д. Р., Прянічніков В. В., & Прянічнікова Л. Ю. (2025). Компетентнісний підхід у професійній підготовці хореографа-постановника. *Педагогічна Академія: наукові записки*, (23). <https://doi.org/10.5281/zenodo.17383482>
- 32.Дмитро Клявін, Володимир Прянічніков, Людмила Прянічнікова. Класичний танець як культурний код: роль хореографа-постановника в актуалізації традицій. «Актуальні питання гуманітарних наук». Випуск № 90 том 1, 2025 р. с. 154-161. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/90-1-23>
- 33.Дмитро Клявін, Володимир Прянічніков, Людмила Прянічнікова. Постановочна практика як платформа для розвитку творчого мислення хореографа. № 10(40) (2025): Вісник науки та освіти.с.1730-1743 [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-10\(40\)-1730-1743](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-10(40)-1730-1743)
- 34.Неділько В.В., Бобровник Ю.В. Травма і пам'ять: Вплив історичних подій на колективну психологію сучасної України. Науковий журнал «Габітус» – Одеса, 2023. – № 50. – с 163-166. <http://habitus.od.ua/50-2023>

Internet-ресурси:

- 35."Мазурка" Польський ансамбль пісні і танцю "Мазовше"
<https://www.youtube.com/watch?v=NVS0QdR4nQQ>
- 36.Чардаш з балету «Коппелія»
<https://www.youtube.com/watch?v=RT1A42TL8BU>
- 37.Alma és Gábor - Tyukodi csárdás és friss
https://www.youtube.com/watch?v=W_RpjnZt2GM&list=RDW_RpjnZt2GM&start_radio=1
- 38.Ansamblul Joc - Hora sarbatorii Ensemble "Joc" Hora celebration
<https://www.youtube.com/watch?v=TJz3c6uhJM4>
- 39.Ciro Tamayo&Vanessa Fleita-Czardas Coppelia Act I
<https://www.youtube.com/watch?v=P5gvJ9wSQ-o>
- 40.Coppélia: Mazurka (extract) | English National Ballet
<https://www.youtube.com/watch?v=ptI-z3OPWB8>
- 41.Crăițele <https://www.youtube.com/watch?v=9Lj2OxqKIz4>

42. Kujawiak oberek <https://www.youtube.com/watch?v=gqPTuZvJZi4>
43. Koncert Mazowsze (Gala LOT) – Krakowiak
<https://www.youtube.com/watch?v=XmUOQV0tf9U>
44. M2U01137 <https://www.youtube.com/watch?v=8rA-NGRzKuY>
45. Magyar Állami Népi Együttes – Szatmári
https://www.youtube.com/watch?v=6Vk3F871GDg&list=RDEMXgIq4ducPkQvekQqxc2XcQ&start_radio=1&rv=Dyps_3nDCTE
46. National Ballet of Moldova "JOC" – Călușarii
https://www.youtube.com/watch?v=HXwx0uLx_BI
47. Veryovka - Молдавський танець «Сербеторяска».
https://www.youtube.com/watch?v=YPiPXCoYE_k&list=RDYPiPXCoYE_k&start_radio=1
48. Veryovka - Угорський танець «Лампош чардаш».
https://www.youtube.com/watch?v=xohiZoD94OQ&list=RDxohiZoD94OQ&start_radio=1

13. Контрольні питання та практичні завдання (залік III семестр)

1. Дайте визначення поняттю *plié*, охарактеризуйте етапи вивчення *demi plié* та *grand plié* і їх значення для підготовки до розділів «Allegro» та «Оберти»; продемонструйте виконання *demi plié* та *grand plié* по всім позиціям ніг з дотриманням виворотності, вертикалі корпусу й еластичного повернення у вихідне положення.
2. Розкрийте технічне завдання *battement tendu*, етапи його вивчення та роль у формуванні правильної роботи стопи; виконайте *battement tendu simple* по I та V позиціях у всіх напрямках.
3. Поясніть особливості техніки виконання *battement tendu jeté*, його етапи вивчення та різновиди; продемонструйте виконання *battement tendu jeté* та одного різновидів (*piqué* та *balançoire*).
4. Дайте визначення *grand battement jeté*, охарактеризуйте етапи його вивчення та значення для підготовки до стрибкової техніки; виконайте *grand battement jeté* в усіх напрямках.
5. Охарактеризуйте техніку виконання *battement relevé lent*, його різновиди та значення для розвитку сили й витривалості в розділі «Adagio»; продемонструйте *battement relevé lent* на 45° або 90°.
6. Поясніть поняття *rond de jambe par terre*, відмінності виконання *en dehors* та *en dedans* охарактеризуйте, роль у розвитку координації; виконайте *rond de jambe par terre en dehors* та *en dedans*.

7. У чому полягає основна відмінність виконання вправ у народно-сценічному танці біля станка на другому рівні навчання порівняно з першим? Які методичні особливості?
8. Якій має спільний фундамент методика викладання народно-сценічного танцю в різних хореографічних колективах, а в чому відрізняється? Наведіть порівняльний приклад уроку в двох різних колективах.
9. Опишіть фази виконання будь-якого стрибка. Чому *demi-plié* є критично важливим для техніки безпеки? Продемонструйте та методично поясніть на обраному елементі.
10. Сформулюйте основну методичну вимогу до виконання дробів (вистукувань). Як уникнути затиснутості гомілки?
11. Зробіть порівняльну характеристику академічного та народного виконання угорського танцю? Назвіть ключові особливості стилів. Наведіть приклади.

Контрольні питання та практичні завдання (екзамен IV семестр)

1. Розкрийте визначення та технічні особливості *battements fondus* і його різновидів (пальцями в підлогу, на 45°, *double fondu*), охарактеризуйте етапи вивчення та методичні помилки; продемонструйте виконання всіх різновидів *battements fondus*.
2. Охарактеризуйте поняття *battement frappé*, його різновиди (пальцями в підлогу, на 30°, *double frappe*) та етапи вивчення, поясніть значення цієї вправи для розвитку роботи нижньої частини ноги; продемонструйте *battement frappé*.
3. Поясніть технічні особливості *petit battement sur le cou-de-pied* та *battement battu*, етапи їх вивчення та методику розвитку швидкої і чіткої зміни положення ноги; виконайте *petit battement sur le cou-de-pied* та *battement battu*.
4. Розкрийте поняття *battement développé*, його різновиди (*passé, tombe, balance, ballotté*), етапи вивчення та значення для розвитку сили та витривалості; продемонструйте виконання *battement développé*.
5. Охарактеризуйте техніку виконання *demi rond* та *grand rond de jambe*, етапи вивчення та їх роль у розвитку координації та підготовці до розділів «Adagio» та «Allegro»; продемонструйте виконання всіх різновидів *demi rond* та *grand rond de jambe*.

6. Чому поверхнева стилізація вважається загрозою для розвитку мистецтва? Наведіть приклади, поясніть головні методичні аспекти стилізації.
7. Які акценти ставляться в професійних, дитячих та аматорських колективах? Методично обґрунтуйте.
8. Які особливості виконання *battement tendu jeté* з акцентом «у підлогу» в характерному танці? Продемонструйте з методичним поясненням.
9. Оберіть один трюк (чоловічий/жіночий) і опишіть, як підготувати м'язи до його виконання за допомогою вправ біля станка.
10. Що таке «синкопа» у молдавському танці та як вона відображається у рухах ніг? Продемонструйте та зробіть методичну розкладку руху.